

การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สารนิพนธ์
ของ
ยุวณิตย์ ศรีศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2551

การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สารนิพนธ์
ของ
ยุวณิตย์ ศรศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทคัดย่อ
ของ
ยุวณิตย์ ศรีศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2551

ยุวณิตย์ ศรศิลป์ (2551). การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ได้แก่ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารสถานประกอบการเอกชน สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วน แล้วสุ่มแบบง่าย เก็บข้อมูลได้คิดเป็นร้อยละ 97.94 หากคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ได้แก่ t-test และ One Way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านระบบการอาชีวศึกษาและการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านระบบอาชีวศึกษาและการเงินทรัพยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE PARTICIPATION OF ADMINISTRATORS IN MANAGING COOPERATION WITH
ENTERPRISES WITH THE FIVE WAYS OF INNOVATIVE VOCATIONAL EDUCATION
AT WANGKLAIKANGWOL INDUSTRIAL AND COMMUNITY EDUCATION COLLEGE,
PRACHUBKIRIKHAN

AN ABSTRACT
BY
YUWANIT SORNSILP

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
March 2008

Yuwanit Sornsilp. (2008). *The Participation of Enterprise Administrators in Education Management According to the Five Ways of Innovative Vocational Education at Wangklaikangwol Industrial and Community Education College, Prachaubkirikhan*. Master's project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc.Prof. Dr.Thasana Swaengsakdi.

The purposes of this research were 1) to study the level of the enterprise administrators' participation in education management according to the five ways of innovative vocational education in 5 aspects: vocational education system, learning, administrative, teachers and personnel, and financial and resource; 2) to compare the administrators' participation in the 5 aspects of education management by education levels and work experiences. The research samples consisted of enterprise administrators from private businesses, government, and state enterprises, acquired by stratified random sampling. 97.94% responses were returned from the samples. The instrument used in data collection had an alpha reliability of .98. The statistics used in data analyses were percentage, mean, standard deviation. The statistics used to compare the means of two and more than two independent groups were t-test and One-Way ANOVA and Scheffe post hoc test.

The research findings were as follows.

1. The enterprise administrators' participation in education management according to the five ways of innovative vocational education, as a whole and individual aspects: vocational education system, learning, administrative, teachers and personnel, and financial and resource, was at the high level.

2. The enterprise administrators' participation in education management according to the five ways of innovative vocational education as a whole compared by enterprise types was significantly different at .05 level. When considered individual aspects, the participation in the vocational education system and administrative aspects were significantly different at .05 level.

3. The enterprise administrators' participation in education management according to the five ways of innovative vocational education as a whole and individual aspects compared by education levels were significantly different at .05 level.

4. The enterprise administrators' participation in education management according to the five ways of innovative vocational education as a whole compared by work experiences was significantly different at .05 level. When considered individual aspects, the participation in the vocational education system and financial and resource aspects were significantly different at .05 level.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำงานวิจัยทุกขั้นตอน ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จด้วยดี ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา รู้ถึงคุณค่าของงานวิจัย สามารถนำไปพัฒนา การศึกษาได้มากขึ้นและท่านยังเป็นแบบอย่างของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์ และงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ประธานกรรมการ พิจารณาโครงการสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา และรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ กรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ คำแนะนำ แนวทางในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานกรรมการสอบปากเปล่า สารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี กรรมการสอบ สารนิพนธ์ที่ได้กรุณาแนะนำให้ขอคิดเห็นในการปรับปรุงเพิ่มเติมขั้นสุดท้าย ให้ สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล ว่าที่ ร้อยตรี ดร. เจตน์ คงด้วง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อาจารย์ อโณธยา เรืองศรี ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ ดร. รุ่งโรจน์ ศรีเหลืองสวัสดิ์ ประธานกรรมการ ผู้จัดการโรงแรมหัวหิน แกรนด์ แอนด์ พลาซ่า ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัย จนเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชน สถานประกอบการรัฐบาลและ รัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอหัวหินและอำเภอใกล้เคียง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายสหรัฐ สیمانนท์ นางสาวเบญจมาศ รัตนโนภาส ครูประจำ วิทยาลัย การอาชีพวังไกลกังวล ที่ช่วยสนับสนุนตรวจสอบและชี้แนะ ตลอดจนคุณมยุรี เกษสทิพย์ ในการ จัดพิมพ์สารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นสิ่งสักการะพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ยุวณิตย์ ศรศิลป์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความเป็นมาและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของวิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล.....	13
วิสัยทัศน์.....	14
พันธกิจ.....	14
แนวคิดของการจัดการอาชีวศึกษา.....	14
ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	14
สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	19
การจัดการศึกษาในสถานประกอบการ.....	22
หลักการแนวคิดทฤษฎีของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	24
ความหมายการมีส่วนร่วม.....	24
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	31
การปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามแนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	34
การปฏิรูปการศึกษาไทยในบริบทของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา.....	34
แนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา.....	37
การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการ จัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปของวิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล.....	40
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	57
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	86
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	86
สมมติฐานของการวิจัย.....	86
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ค หนังสือราชการ.....	121
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	127

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ.....	62
2	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น ประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน.....	67
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	69
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	70
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	71
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ...	73
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านครูและบุคลากร โดยรวมและรายข้อ.....	74

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงินและทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ.....	75
9	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ....	77
10	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	78
11	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา..	79
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเรียนรู้ ตามวิธีการ ของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
13	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	80

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านครูและบุคลากร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	81
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงินและทรัพยากร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	82
16 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	83
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน.....	84
18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงินและทรัพยากร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน.....	85

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 ระดับความผูกพันในการมีส่วนร่วม.....	25
3 ความผูกพันในการมีส่วนร่วม.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีบทบัญญัติที่วางรากฐานในการจัดและพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่จัดเก็บค่าใช้จ่ายและจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติทำให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีบทบัญญัติในการวางกรอบและแนวทางเพื่อปฏิรูปการศึกษาในประเด็นหลัก ได้แก่ เน้นให้การศึกษาแก่ปวงชน ทั้งเด็ก เยาวชน คนวัยทำงานและผู้เกษียณงานแล้ว โดยเปลี่ยนรูปแบบการให้การศึกษาให้หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน และเพิ่มการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี รวมทั้งเพิ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 12 ปี โดยผู้เรียนไม่เสียค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าสู่การอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาได้สะดวกและมากขึ้น โดยการให้ทุกส่วนร่วมจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ครอบครัวย ฯลฯ รวมทั้งมีระบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีมาตรการหลากหลายในการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ คุณภาพครูอาจารย์ คุณภาพการบริหารจัดการ และคุณภาพด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยมีองค์กรคณะบุคคลรวมทั้งผู้แทน ประชาชนร่วมกำหนดนโยบายทางการศึกษา และกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาลงไปที่เขตพื้นที่ มีการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นทำเป็น คิดดี ทำดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และเรียนแล้วสามารถนำไปสู่จุดมุ่งหมายแห่งชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่างก็เปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา กำหนดให้มีการปฏิรูปสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้ดำเนินการตาม มาตรา 8 มีใจความสำคัญถึงการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 ได้กำหนดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ครอบครัวย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ

และสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ถือว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มาตรา 57 ว่าด้วยการให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้สถาบัน องค์กร และบุคคลต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546: 3)

กระทรวงศึกษาธิการได้ยึดหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยกำหนดหลักการในการปฏิรูปการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ บุคคล ชุมชนและองค์กรต่างๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ร่วมมือจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539: 7) สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ เรียนแล้วคิดเป็นทำเป็น เรียนแล้วอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ เรียนแล้วสามารถไปสู่จุดหมายแห่งชีวิตได้ และพัฒนาระบบการวัดผลที่เน้นจากการปฏิบัติจริง ประเมินตามสภาพจริง และให้ผู้ประกอบการ สถานประกอบการ ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (ทัศนาศาสตร์. 2539: 80) ครูอาจารย์ต้องช่วยให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน และในขณะเดียวกันหน่วยงานต่างๆ ชุมชน ท้องถิ่น จะต้องมีส่วนร่วม ส่งเสริมและสนับสนุนด้วย และการมีส่วนร่วมของบุคคลก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2537: 186) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความผูกพัน ซึ่งภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษาคือการบริการทางการศึกษาอย่างเหมาะสมตามความสามารถของผู้เรียน และความต้องการของสังคม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมอาจเป็นการเข้าร่วมโดยตรงด้วยตนเองหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วม จะส่งผลดีต่อหน่วยงานนั้นๆ (สุรารัตน์ วัฒนพฤษา. 2546: 20) การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการจัดการศึกษา จำเป็น อย่างยิ่งในปัจจุบัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (ชนิดา ชื่นวัด. 2549: 3) การส่งเสริมความแข็งแกร่งและความมั่นคงของสถาบันครอบครัวโดยการสนับสนุนให้มีความร่วมมือและประสานงานระหว่างโรงเรียนและครอบครัว เพื่อให้รับรู้ถึงการพัฒนากิจการและสภาพปัญหาต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยยึดหลักปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ประกอบด้วยระบบการอาชีวศึกษา ระบบการเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและ

บุคลากร การเงินและทรัพยากร (พยุหศักดิ์ จันทรสุรินทร์. 2546: 3) ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักการบัญญัติปฏิรูปดังที่กล่าวมาถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ในการฟื้นฟูประเทศ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 20 มีสาระสำคัญคือ “การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” ซึ่งเป็นกฎหมายสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการเฉพาะและใช้เป็นกลไกที่สำคัญสำหรับวางแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547: 8) การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพตามสมรรถนะอาชีพที่กำหนดไว้ โดยจัดการศึกษากับสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษากับสถานประกอบการ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ (มาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2548: 10)

จากการเปลี่ยนแปลงตามแนวปฏิรูปดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่ประสบกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงตลอดช่วงระยะเวลาแห่งการปฏิรูประบบราชการ และได้มีการเตรียมพร้อมในการเข้าสู่โครงสร้างใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการในหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและในระดับสถานศึกษา จากสถานการณ์ปัจจุบันเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงทางด้านบริบทของสังคม อาทิ วัฒนธรรมการดำเนินชีวิต เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ทำให้สังคมปัจจุบันได้พัฒนาไปสู่สังคมข้อมูลข่าวสาร โอกาสและทางเลือกที่จะเรียนรู้มีหลากหลายมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้การแข่งขันในด้านเศรษฐกิจ เป็นประเด็นสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม (พ.ศ. 2545-2549) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การปฏิรูประบบราชการ โดยจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) ของกระทรวงศึกษาธิการด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2547-2549) ให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547: 6)

การสนองนโยบายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำแผน ยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2547-2549) ซึ่งเป็นกรอบทิศทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยเอื้ออำนวย และข้อจำกัดของการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2547-2549) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ตามแนวทางการดำเนินงาน “ปฏิรูป” แบบปรับเปลี่ยน รูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ การปฏิรูประบบ อาชีวศึกษา การปฏิรูประบบการเรียนรู้ การปฏิรูปการบริหารจัดการ การปฏิรูประบบบุคลากร และการปฏิรูประบบบริหารทรัพยากร (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547: 58)

จากหลักการดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ได้ตระหนัก ถึงเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา ตามแนวทาง “ปัญจะปฏิรูป” การปรับภาพลักษณ์ใหม่ ซึ่ง ถือเป็นนิมิตหมายอันดีของการจัดการอาชีวศึกษาไทย ผลของการปฏิรูปดังกล่าว จะเป็นแรงขับเคลื่อน ให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม เน้นการบูรณาการของทุกส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้ง ส่งผลต่อบทบาทการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพและบทบาท ทางเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของมวลชนในทุกระดับ มีระบบ การบริหารจัดการที่ดี มีการตรวจสอบและประเมินผล อย่างเป็นระบบ ภายใต้ศักยภาพที่เน้นการใช้ องค์ความรู้ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้นำหลักการปฏิรูป ตามแนวทางปัญจะปฏิรูป โดยจัด การศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร สถานประกอบการ และสถาบันต่างๆ ในชุมชน วิทยาลัยฯ ร่วมกับสถานประกอบการ เช่น บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ประเทศไทยจำกัด บริษัท เอส เอ็ม ซี จำกัด ธุรกิจโรงแรมซีพี เซเวนอีเลฟเว่น ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหัวหิน และอำเภอใกล้เคียง โดยการจัดส่ง นักเรียนนักศึกษาเข้าฝึกงาน ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมในสถานประกอบการ ตลอดทั้ง ใช้ทรัพยากรร่วมกัน จากความร่วมมือดังกล่าวมีปัญหที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย วางแผนเตรียมการ การกำหนดระยะเวลาการฝึกงาน จัดระบบเทียบโอนประสบการณ์ และการจัดการศึกษาแบบต่อเนื่อง นอกจากนี้ปัญหาการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการ ของตลาดแรงงานรวมถึงการฝึกประสบการณ์ การใช้เทคโนโลยีใหม่ในสถานประกอบการ แลกเปลี่ยน ข้อมูลด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล การวิจัย พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสิ่งประดิษฐ์เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต การพัฒนามาตรฐาน ครูในสถานศึกษาและสถานประกอบการ การวางแผนใช้งบประมาณเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อสนับสนุน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานประกอบการ จากประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปรัชญาปฏิรูป 5 ด้าน ได้แก่ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิรูป 5 ด้าน คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร เป็นแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล อย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้าน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยประกอบในการดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ 2 ประเภท คือสถานประกอบการของเอกชน รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ สถานประกอบการละ 1 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ สถานประกอบการของเอกชน 90 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานประกอบการ 90 คน

สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ 40 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานประกอบการ 40 คน รวมทั้งสิ้น
สถานประกอบการ 130 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานประกอบการ 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan.
1970: 608) ได้ 97 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วน แล้วสุ่มแบบง่าย
ได้สถานประกอบการของเอกชน จำนวน 67 แห่ง ได้ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 67 คน และ
สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 30 แห่ง ได้ผู้บริหารสถานประกอบการจำนวน 30 คน
รวมทั้งสิ้น สถานประกอบการจำนวน 97 แห่ง ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 97 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานประกอบการ ประกอบด้วย

1.1 ประเภทของสถานประกอบการ แบ่งเป็น 2 ประเภท

- 1) สถานประกอบการของเอกชน
- 2) สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

1.2 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) ระหว่าง 5 -10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ตามแนวทางปรัชญาปฏิบัติการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ระบบการอาชีวศึกษา
- 2) การเรียนรู้
- 3) การบริหารจัดการ
- 4) ครูและบุคลากร
- 5) การเงินและทรัพยากร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความหมายนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

1. วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) และหลักสูตรระยะสั้น
2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
3. การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาในด้านระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
4. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานประกอบการ หมายถึง การร่วมดำเนินการจัดการศึกษาของสถานประกอบการในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร ดังมีรายละเอียดแต่ละด้านต่อไปนี้
 - 4.1 ระบบการอาชีวศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบการสอบเทียบโอนความรู้ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการ
 - 4.2 การเรียนรู้ หมายถึง การที่สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับผู้เรียนมีความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานประกอบการ
 - 4.3 การบริหารจัดการ หมายถึง การที่สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดเครือข่ายสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การกระจายอำนาจ และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 4.4 ครูและบุคลากร หมายถึง การที่สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนามาตรฐานครูและผู้บริหารการอาชีวศึกษา พัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ เพิ่มประสิทธิภาพการการสอนในวิชาชีพ
 - 4.5 การเงินและทรัพยากร หมายถึง การที่สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และร่วมสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาแก่สถานศึกษา

5. สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ที่ตั้งในเขตอำเภอหัวหิน และเขตใกล้เคียง ที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลเข้าฝึกงาน และมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ครอบคลุมสถานประกอบการประเภทหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมกิจการโดยนิติบุคคล โดยแบ่งประเภทของสถานประกอบการดังนี้

5.1 สถานประกอบการของเอกชน หมายถึง สถานที่ทำงาน ประกอบอาชีพ ลงทุนของบุคคล ดำเนินการในรูปเจ้าของคนเดียวหรือนิติบุคคล เช่น โตโยต้ามอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ซีพีเซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด เป็นต้น

5.2 สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาล ที่ปฏิบัติหน้าที่การทำงานของทางรัฐบาล หรือกิจการที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุน หรือถือหุ้นข้างมาก เช่น ธนาคารออมสิน สำนักงานที่ดิน และสำนักงานเทศบาล

6. ผู้บริหารสถานประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้บริหารในสถานประกอบการ ในเขตอำเภอหัวหิน และเขตใกล้เคียง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล ดังนี้

6.1 ระดับการศึกษา หมายถึง ความรู้สูงสุดของผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำหนดเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

6.2 ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่บุคคลปฏิบัติงานในสถานประกอบการ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 20 มีสาระสำคัญคือ “การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2547:8) การที่จะตอบสนองนโยบายข้างต้นนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดทำพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาของการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีโดยจะเป็นกฎหมายแม่บทของการอาชีวศึกษาไทย โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2547-2549) ซึ่งเป็นกรอบและทิศทางของแนวทางการปฏิบัติการอาชีวศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และได้กำหนดยุทธศาสตร์ตามแนวทางการดำเนินงาน “ปัญญะปฏิรูป 5 ด้าน”

กล่าวคือด้านระบบการอาชีวศึกษา ด้านระบบการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูและบุคลากร ด้านการเงินและทรัพยากร (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547 : 58) ในแต่ละด้าน มีขอบเขตและแนวทางในการปฏิบัติงานดังนี้ 1) ด้านระบบการอาชีวศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาระบบ การอาชีวศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง และ พัฒนาระบบการเทียบโอนประสบการณ์ 2) ด้านระบบการเรียนรู้ ดำเนินการสร้างเสริมความแข็งแกร่ง ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงของการประกอบอาชีพที่บูรณาการ โลกของการศึกษากับโลกของอาชีพเข้าด้วยกันโดยจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงาน ในสถานประกอบการ และการเรียนรู้จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการบริหารจัดการ มุ่งเน้นการบริหารแบบประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ การสร้างความเข้มแข็งระบบ เครือข่ายและความร่วมมือ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านครูและบุคลากร มีการพัฒนา มาตรฐานครูและผู้บริหารการอาชีวศึกษา สร้างความเข้มแข็งในวิชาการและวิชาชีพ การเตรียม ความพร้อมเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา และฝึกอบรมพัฒนาและให้การรับรองครูฝึกในสถานประกอบการ 5) ด้านการเงินและทรัพยากร จัดให้มีการวางแผนระดับพื้นที่ รวมทั้งการวางแผน การใช้ทรัพยากร ร่วมกัน (พยุงค์ จันทสุรินทร์. 2546: 9-11) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำมาสนับสนุนกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

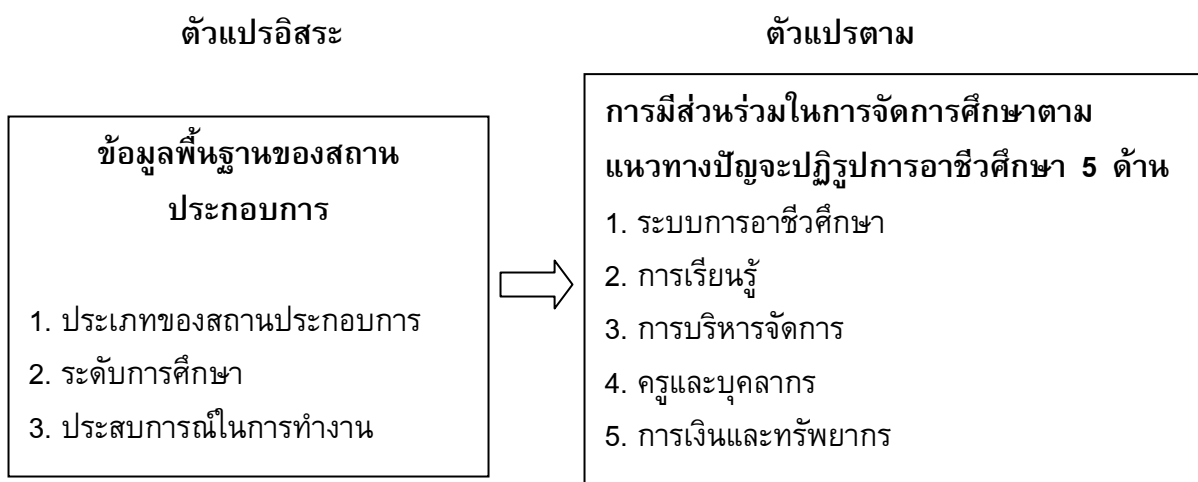
เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537: 178) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเอง มีส่วนร่วม ซึ่งหมายความว่า ถ้าหน่วยงานเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานก็จะเห็นความสำคัญของหน่วยงานและงานที่ได้รับมอบหมายหรือเกี่ยวข้อง และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนา มีความสำคัญเพื่อขจัดความขัดแย้งในการพัฒนา นอกจากนี้เพ็ญแข จันทร์แจ่ม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่างอุตสาหกรรม (ปวช.) ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้าน หลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการประเมิน แต่ละด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ใน ทำนองเดียวกันงานวิจัยของ สิริกาญจน์ ปรีชาหาญ (2546 : 96) ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับ สถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคภาคกลาง 1 พบว่าระดับความ ร่วมมือในด้านการประเมินผลด้านการเรียน ด้านประสานความร่วมมือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

2. สถานภาพของผู้ประกอบการที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ โคเฮน ; และอัปฮอฟ (ชนิดา ชื่นวัด. 2549: 9; อ้างอิงจาก Cohen; & Uphoff.1977 : 7-26) ที่ว่าบุคคล ที่มีคุณลักษณะต่างๆ เช่น เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน เชื้อชาติ สถานภาพของครอบครัว ระยะทาง ที่พักถึงสถานศึกษา ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้อง

และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ เพ็ญแข จันทร์แจ่ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่วงอุตสาหกรรม (ปวช.) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ อายุและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกัน และ ชมแข พงษ์เจริญ (2542 :10) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพและระดับการศึกษา แตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากรายงานการวิจัยดังกล่าว พบว่าสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างกัน จากการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ได้ยึดหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 20 เน้นให้การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และชุมชน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และรายงานการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา ระบบการเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร และกำหนดกรอบแนวคิดตัวแปรอิสระเป็น ประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ของผู้บริหารในสถานประกอบการ

ผังแผนภาพ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ แตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา ระบบการเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงิน และทรัพยากร ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์และชัดเจน ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความเป็นมาและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
2. แนวคิดของการจัดการอาชีวศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
 - 2.2 สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
 - 2.3 การจัดการศึกษาในสถานประกอบการ
3. หลักการแนวคิดทฤษฎีของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม
 - 3.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามแนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 4.1 การปฏิรูปการศึกษาไทยในบริบทของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา
 - 4.2 แนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
5. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
 - 5.1 ระบบการอาชีวศึกษา
 - 5.2 การเรียนรู้
 - 5.3 การบริหารจัดการ
 - 5.4 ครูและบุคลากร
 - 5.5 การเงินและทรัพยากร
6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ
 - 6.1 ประเภทของสถานประกอบการ
 - 6.2 ระดับการศึกษา
 - 6.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความเป็นมาและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

กรมอาชีวศึกษาได้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างประจำบุรีรัมย์ไว้ในปี พ.ศ. 2529 โดยมีเป้าหมายใช้สถานที่ของโรงเรียนการช่างสตรีประจำบุรีรัมย์ (เดิม) ต่อมาสำนักพระราชวังได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กรมอาชีวศึกษา จัดตั้งงบประมาณเพื่อสร้างโรงเรียนสารพัดช่างขึ้นในบริเวณพระราชวังไกลกังวล เพื่อถวายเป็นราชสักการะเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ในปีพุทธศักราช 2530 ซึ่งมีประวัติการจัดตั้งโดยสังเขป ดังต่อไปนี้ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2528 ดำเนินการเกี่ยวกับขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวล ขึ้นในบริเวณวังไกลกังวลในเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน วันที่ 6 ตุลาคม 2528 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวลวันที่ 22 มิถุนายน 2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรการก่อสร้างโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวล วันที่ 16 มีนาคม 2530 เปิดทำการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยศัน 225 ชั่วโมง ในรุ่นแรก รวม 9 แผนกวิชา จำนวนนักศึกษา 530 คน เดือนมิถุนายน 2533 โรงเรียนสารพัดช่างปรับปรุงเป็นวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เปิดสอนหลักสูตร ปวช. แผนกพาณิชยการแผนกอิเล็กทรอนิกส์และหลักสูตรระยะสั้น 2533 (หลากหลาย) ต่อมาได้เปิดสอนเพิ่มอีก 2 แผนกวิชา คือ แผนกช่างไฟฟ้าและแผนกช่างยนต์ ในวันที่ 16 กันยายน 2534 ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2539 ได้เปิดสอนหลักสูตร ปวส. แผนกเทคนิคคอมพิวเตอร์ และบริหารธุรกิจ ปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 5 แผนกวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างโลหะการช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ พาณิชยกรรม และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 3 สาขาวิชา คือ งานการบัญชี งานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ งานอิเล็กทรอนิกส์ และหลักสูตรวิชาชีพพระยศัน 16 รายวิชา เช่น การทำอาหารไทย เสริมสวย นอกจากนี้วิทยาลัยฯ ยังจัด การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในหลักสูตร ปวช. และหลักสูตรระยะสั้น ตั้งแต่วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 09.00 - 20.00 น (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 5)

วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จัดตั้งขึ้นเพื่อถวายเป็นราชสักการะ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2530 และสนองโครงการในพระราชดำริ เกี่ยวกับศิลปาชีพพิเศษ อีกทั้งยังเป็นแหล่งฝึกวิชาชีพพระยศัน

ในสาขาต่างๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ความสามารถในการนำวิชาชีพดังกล่าวไปประกอบอาชีพ และช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกระดับการศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนวิชาชีพในหลายๆ สาขา นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีวิสัยทัศน์และพันธกิจดังนี้ (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 7)

วิสัยทัศน์ (VISION)

วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลเป็นวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ มุ่งผลิตนักเรียน นักศึกษา ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถประกอบอาชีพได้และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

พันธกิจ (MISSION)

1. จัดการอาชีวศึกษาร่วมกันระหว่างวิทยาลัยฯ กับสถาบันอาชีวศึกษา สถานประกอบการ และชุมชนโดยการระดมทรัพยากรร่วมกันอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม ทั้งในระบบ ชั้นเรียนอาชีวศึกษา ทวิภาคี และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ
3. ให้มีการพัฒนาครู – อาจารย์และบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
4. พัฒนาระบบบริหาร ระบบแนะแนวทางการศึกษาอาชีพ กระบวนการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้มีการเทียบโอนประสบการณ์ การเทียบโอนหน่วยกิต การส่งเสริมผู้เรียนเก่ง (FAST TRACK)
5. นำระบบประกันคุณภาพการอาชีวศึกษามาใช้ เพื่อบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลให้มีคุณภาพมาตรฐาน
6. พัฒนาการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ให้มีประสิทธิภาพและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2. แนวคิดของการจัดการอาชีวศึกษา

2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาในอดีตมุ่งหวังเพียงให้มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐาน เช่น การรู้จักวิธีจักสาน การทำอาหาร ทำการเกษตร ซึ่งวิชาชีพลักษณะนี้จะถ่ายทอดกันมาในระบบครอบครัว กรมอาชีวศึกษาเพียงแต่ ทำหน้าที่ฝึกให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความถูกต้องมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป เศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้น เกิดการแข่งขันกันทางด้านแรงงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในระบบแรงงานมากขึ้น แรงงานจำเป็นต้องใช้ทักษะฝีมือและความรอบรู้ในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นความคิดความเชื่อและหลักการอาชีวศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงไปด้วย จากความรู้พื้นฐานวิชาชีพอย่างเดียว กลายเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและมีความรู้

กว้างขวางที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และการปรับตัวในการดำรงชีวิตด้วย เช่น ความรู้ เรื่องการจัดการคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น (ทัศนาศาสตร์, 2542: 50-51)

ธีรภูมิ บุญยโสภณ (วิระยุทธ สุตสมบุรณ์, 2548: 8-9; อ้างอิงจาก ธีรภูมิ บุญยโสภณ, 2542, หน้า 2-3) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. ประสิทธิภาพของการจัดการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับการฝึก ซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่ผู้เรียนต้องประสบก่อนสำเร็จการศึกษาและออกไป ประกอบอาชีพ

2. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อการศึกษากระทำในลักษณะเดียวกันกับการทำงานจริง นั่นคือ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักร เช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริงในอาชีพนั้น

3. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับการฝึกอาชีพรายบุคคลโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มินิสัยในการคิดเป็นและทำเป็นสำหรับอาชีพนั้น

4. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาแปรผันกับการฝึกอาชีพรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ ความถนัด และใช้สมองของตนอย่างเต็มที่

5. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของช่างในแต่ละอาชีพ จะสามารถจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

6. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะอย่าง หลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างพฤติกรรมของนักเรียนที่ถูกต้องในการฝึกทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้น เพื่อให้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ

7. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพสูงในการประยุกต์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

8. ในแต่ละอาชีพ ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการผลิตช่างที่มีมาตรฐานขั้นต่ำได้ในระดับหนึ่งและรักษามาตรฐานของการผลิตไว้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีประสิทธิภาพ

9. การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และต้องฝึกทักษะรายบุคคล เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น

10. การสร้างทัศนคติของนักเรียนในการปฏิบัติงาน จะได้ผลก็ต่อเมื่อนักเรียนได้ฝึกทำงานจริงในโรงงาน ไม่ใช่แค่แบบฝึกหัด หรือฝึกแบบลองผิดลองถูกในสถานศึกษาเท่านั้น

11. แหล่งข้อมูลของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกทักษะเฉพาะ ในแต่ละอาชีพ จะมาจากแหล่งเดียวกันเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

12. ในแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาวิชาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติของอาชีพนั้น โดยเฉพาะและไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

13. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อให้บริการ หรือตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยวิธีการที่กลุ่มบุคคลนั้นได้รับประโยชน์มากที่สุด

14. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันกับวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียน

15. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการจัดการศึกษาในลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ แทนที่จะใช้มาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

16. ในขณะที่รัฐพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวในการฝึกอาชีพ แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งที่พอเพียงในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ ดังนั้น ถ้ารัฐไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำในการฝึกได้ก็ไม่ควรให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา

ทัศนาศาสตร์ (2542: 57-58) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา 16 ข้อ ซึ่งเป็นพื้นฐานแนวคิดและปรัชญาอาชีวศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

ทฤษฎีข้อที่ 1 ชี้ให้เห็นในเรื่องการจัดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องเหมือนกับสภาพการจัดการที่มีอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

ทฤษฎีข้อที่ 2 กล่าวถึงครูต้องมีประสบการณ์ในการทำงานในสภาพงานจริงมาก่อน และมีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ จุดเน้นอีกอย่างหนึ่งคือ การฝึกปฏิบัติต้องเป็นไปตามความต้องการของแหล่งจ้างงาน ผู้เรียนควรที่จะสามารถนำประสบการณ์จากการฝึกอาชีพไปใช้ในการทำงาน โดยให้มีการปรับปรุงตัวน้อยที่สุด

ทฤษฎีข้อที่ 3 กล่าวถึง 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกให้มีกระบวนการอย่างเป็นระบบหรือวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และต้องให้เกิดเป็นนิสัย ประเด็นที่สอง การฝึกทักษะต้องเป็นลักษณะที่ถูกต้อง และสร้างให้เกิดขึ้นเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงช่วงระยะเวลาของการฝึกในแต่ละคาบ ตลอดจนระยะเวลาของการฝึกทั้งหมด ทฤษฎีนี้ยังให้ความสำคัญกับคุณสมบัติที่ควรจะมีในแต่ละอาชีพ

ทฤษฎีข้อที่ 4 อธิบายว่าบุคลิกลักษณะทางกายภาพและสุขภาพของผู้เรียนที่จะประกอบอาชีพสาขานั้นๆ มีความจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณา เนื่องจากในอาชีพแต่ละอาชีพอาจมีความจำเป็นต้องคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าเรียน

ทฤษฎีข้อที่ 5 กล่าวถึงการเข้าสู่การฝึกอาชีพ บุคคลที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพควรได้รับการพิจารณาโดยคำนึงถึงความสนใจ ทัศนคติที่มีต่องานและการประกอบอาชีพ ต้องเป็นบุคคลที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหลังจากได้รับการฝึกอาชีพแล้ว

ทฤษฎีข้อที่ 6 ชี้ให้เห็นว่าทักษะที่ใช้ในการประกอบอาชีพจะต้องได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การฝึกในแต่ละวันแต่ละเรื่อง ควรครอบคลุมทักษะที่จำเป็น ผู้ทำงานให้สาขาอาชีพที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูง

ทฤษฎีข้อที่ 7 ระบุว่าครูควรมีประสบการณ์ในอาชีพนั้นๆ และเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีของอาชีพนั้น ประสบการณ์การทำงานจึงเป็นคุณสมบัติสำคัญของครูผู้สอนวิชาชีพ

ทฤษฎีข้อที่ 8 กล่าวว่าเป้าหมายของอาชีวศึกษาที่จะต้องเตรียมคนให้มีคุณธรรมและความสามารถสอดคล้องกับคุณสมบัติและความสามารถที่แหล่งจ้างงานต้องการ เพื่อให้ผู้เรียน

มีคุณสมบัติพร้อมที่จะทำงานได้

ทฤษฎีข้อที่ 9 ชี้ให้เห็นว่าอาชีวศึกษาไม่ควรเป็นเพียงรายวิชาที่สอนในโรงเรียนเท่านั้น แต่ควรจะเป็นโครงการที่เกิดขึ้นตามความต้องการของสังคม ถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนนั้น ๆ

ทฤษฎีข้อที่ 10 ทฤษฎีนี้ย้ำอีกว่าการฝึกปฏิบัติจริงเป็นสิ่งที่ดีและจำเป็นต้องทำเพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะของอาชีพนั้นอย่างจริงจัง ผู้เรียนจะไม่สามารถเข้าถึงสภาพของการทำงานจริง ถ้ารูปแบบการฝึกเป็นการฝึกไม่เหมือน หรือเป็นสิ่งที่จำลองสร้างขึ้นมา การฝึกต้องกระทำให้เหมือนจริงทุกประการกับสภาพของการทำงานที่เป็นอยู่ สถานการณ์ และบรรยากาศการทำงานที่เป็นจริงในแหล่งจ้างงาน

ทฤษฎีข้อที่ 11 อธิบายว่าการวิเคราะห์งานอาชีพต่าง ๆ เป็นวิธีการนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การฝึกต้องกระทำให้เหมือนจริงทุกประการกับสภาพของการทำงานที่เป็นอยู่ สถานการณ์ และบรรยากาศการทำงานที่เป็นจริงในแหล่งจ้างงาน

ทฤษฎีข้อที่ 12 กล่าวถึงการร่วมมือระหว่างผู้สอนวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ การร่วมมือกันระหว่างรายวิชาที่เกี่ยวข้องเนื่องกันนั้น จำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน ได้เห็นความสัมพันธ์กัน ถ้าหากความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ไม่สามารถเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ได้ ก็จัดว่าการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การสอนคณิตศาสตร์ควรสัมพันธ์กับการฝึกอาชีพในสาขาที่ใช้คณิตศาสตร์โดยตรง ดีกว่าแยกวิชาคณิตศาสตร์ออกเป็นอิสระ

ทฤษฎีข้อที่ 13 เน้นว่าอาชีวศึกษาต้องจัดให้ตรงความต้องการของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์กับความต้องการของการนำไปใช้ทำงานของผู้เรียน นอกจากนี้แล้วยังครอบคลุมไปถึงการฝึกอบรมผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับงานที่เขากำลังทำอยู่ในขณะนั้นได้

ทฤษฎีข้อที่ 14 ให้ความสามารถนำไปใช้หลักเกณฑ์ตายตัวอย่างใดอย่างหนึ่งมาเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของการเรียนวิชาชีพ แต่ควรจะพิจารณาความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน

ทฤษฎีข้อที่ 15 กล่าวว่าหลักสูตรและการสอนควรยืดหยุ่นได้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้เสมอ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของผู้ทำงานในสถานประกอบการ หรือ เมื่อคุณสมบัติที่ต้องการเปลี่ยนไป หลักสูตรและการสอนก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย

ทฤษฎีข้อที่ 16 กล่าวว่าการจัดอาชีวศึกษาต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงกว่าการจัดการศึกษาสายสามัญ ไม่ว่าจะเป็นระดับช่างฝีมือหรือกึ่งฝีมือ ไปจนถึงระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง ซึ่งค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นเครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่ และชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นเรียนจะมีขนาดเล็กกว่าชั้นเรียนปกติ ในวิชาสามัญ ดังนั้นการจัดอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสนับสนุนที่เพียงพอ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 2 ท่าน พบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกัน กล่าวคือการอาชีวศึกษาจะเกี่ยวกับการฝึกฝีมือและฝึกอบรม

ในด้าน อาชีพในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ประกอบอาชีพหรือมีงานทำตามที่ต้องการได้ เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การมีงานทำมีรายได้ ดังนั้นในกระบวนการบริหารการจัดการจะเน้นในเรื่องการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถทำงานได้ทันที หรือสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ โดยการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งในการศึกษาและการฝึกอบรมด้านวิชาชีพแขนงต่าง ๆ เพื่อให้ได้กำลังคนมีความสามารถตามความต้องการของสังคม นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการให้ความหมายของการอาชีวศึกษา ดังนี้

ศิริ จันบำรุง (2549: 13) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาหมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพโดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมผสานกันอย่างเหมาะสม การประกอบกิจการเองหรือเข้าทำงานในสถานประกอบการในสาขาวิชาชีพต่างๆ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การบริการ พณิชยกรรมที่ได้ศึกษาหรือได้ปฏิบัติมา

ทัศน แสงศักดิ์ (2542: 53) ได้ให้ความเห็นว่า การอาชีวศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาและฝึกอบรมในด้านอาชีพในระดับต่างๆ เพื่อให้ไปประกอบอาชีพหรือไปทำงานตามที่ต้องการได้ เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การมีงานทำ มีรายได้ ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจะเน้นในเรื่องการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถทำงานได้ทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา

ธีรฤทธิ บุญยโสภณ (2542: 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยจัดเป็นกระบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะหรือความชำนาญ (Psychomotor domain) ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive domain) และด้านเจตคติ (Affective domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมพร ไชยะ (2539: 2) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นฐานในอนาคต และช่วยผู้มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ดีกว่าเดิม

กูต (วีระยุทธ สุตสมบูรณ์ . 2548: 12-13; อ้างอิงจาก V.Good. 1973: 645) การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษาเพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีอาชีพ โดยมีการศึกษาและฝึกฝนในด้านช่างอุตสาหกรรม

จากความหมายของการอาชีวศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาด้านอาชีวศึกษาหมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพโดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมผสานกันอย่างเหมาะสม โดยจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความสามารถประกอบอาชีพได้ ในลักษณะที่เป็นการประกอบกิจการของตนเองหรือทำงานในสถานประกอบการ

2.2 สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มอบหมายให้หน่วยงานทางการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด มีดังนี้ (นายวิจิตร ศรีสอาน. 2550: 3-4)

1. เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้คุณธรรมนำความรู้ โดยการสร้างความตระหนักในคุณค่าของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย การพัฒนาคน โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือกับสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนาและสถานศึกษา โดยมีมาตรการสำคัญดังนี้

1.1 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกระดับ ทุกประเภท การศึกษาที่เน้นคุณธรรมนำความรู้

1.2 พัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้

1.3 สร้างเครือข่ายคุณธรรมในทุกเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นฐานในการสร้างความร่วมมือ ร่วมคิด และร่วมปฏิบัติ ตามหลักการ “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ส่วนในระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม

2. ขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนอย่างกว้างขวางและทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

2.1 จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ให้เยาวชนอายุ 7 –16 ปี ทุกคน ได้รับการศึกษา ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจเด็กล่องหน และจัดสถานศึกษารองรับ

2.2 จัดงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

3. พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

3.1 ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนากระบวนการสอนของครู และพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของเด็ก

3.2 แก้ปัญหาขาดแคลนครู โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่พิเศษ เช่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งในกลุ่มสาระหลักที่ขาดแคลน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ หรือการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้รูปแบบการบริหารแบบกลุ่มโรงเรียน

3.3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สื่อสิ่งพิมพ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งการเรียนการสอนทางไกล

4. กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันการศึกษา โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

4.1 เร่งรัดการจัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจให้กับพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้มีความชัดเจนในการกระจายอำนาจ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

4.2 ดำเนินการนำร่องสถานศึกษาที่พร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษา นิติบุคคลได้ด้วยตนเอง

4.3 พัฒนาบุคลากรแกนนำเพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทั้งผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ในโรงเรียนนำร่อง

4.4 จัดระบบบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือในบางเรื่อง หรือบริหารงานระบบกลุ่มโรงเรียนที่ช่วยเหลือกันเองภายในกลุ่ม

4.5 ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมและความสมัครใจเป็นสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

4.6 จัดระบบการกระจายอำนาจการศึกษาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับ การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เอกชน และท้องถิ่น โดยมีมาตรการ สำคัญ ดังนี้

5.1 ปรับปรุง พัฒนาบทบาทของชุมชน องค์กรเอกชน สมาคม และสถาบันสังคม อื่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะสมาคมผู้ปกครองและครูให้มีบทบาท ในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น

5.2 ปรับปรุง ทบทวนบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสม

5.3 ส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนทุกระดับ และทุกประเภทในการจัดการศึกษา เอกชนทุกระดับและทุกประเภทในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

5.4 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษา ทั้งในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรับโอน สถานศึกษาและเข้ามาร่วมบริหารและพัฒนาศึกษาในรูปของสหการที่โรงเรียนยังอยู่ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้นำหลักการตามนโยบายของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในการดำเนินงานโดยมุ่งหวังและต้องการให้สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดนำไปปฏิบัติ และบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดผลการดำเนินงาน ที่เป็นรูปธรรมตามแนวทางหลัก 12 ข้อ ดังนี้ (วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ. 2550: 7)

1. การเพิ่มปริมาณผู้เรียน
2. การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยม
3. การเทียบโอนประสบการณ์ และ VQ คุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพที่นำสู่การปฏิบัติ
4. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3 แนวทาง (ผู้ใช้ ผู้ซ่อม ผู้สร้าง)
5. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปการสอบ
6. ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ
7. การสร้างผู้ประกอบการใหม่
8. การพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการ
9. คุณธรรมนำวิชาชีพ
10. ความมีประสิทธิภาพของการบริหารจัดการด้านการเงิน บุคลากร และพัสดุ
11. วิธีการศึกษาดูงานนักศึกษา (ปวช.1 และ ปวส.1)
12. การจัดการความรู้

จากแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลจึงได้นำหลักการมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรม โดยดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือช่างฝีมือและช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมใน ประเภทวิชาที่เปิดสอน 2 ประเภทวิชาหลัก คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยเปิดสอนประเภทวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นในหลักสูตรต่อไปนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (พิเศษ) ตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท (อศ.กช.)

4. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการศึกษาเพื่อสนับสนุนนโยบายการศึกษาตามอรรถาัยและการศึกษาตลอดชีวิต จัดฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 255 ชั่วโมง จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการจัดการอาชีวศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ทั้งระบบปกติ ระบบทวิภาคี และระบบเทียบโอนหน่วยกิต มีผลการดำเนินงานโดยสรุปดังนี้

1. ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน (พ.ศ.2549 -2550)
 - 1.1 จำนวนนักเรียน/นักศึกษา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 3,650 คน จำแนกเป็นระดับปวช. 1,900 คน ระดับ ปวส. 150 คน และหลักสูตรระยะสั้น 1,200 คน

1.2 จำนวนครู-อาจารย์ 80 คน

1.3 ด้านการบริหารจัดการ การบริหารจัดการแบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1.3.1 ฝ่ายวิชาการ

1.3.2 ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

1.3.3 ฝ่ายบริหารทรัพยากร

1.3.4 ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ

2.3 การจัดการศึกษาในสถานประกอบการ

การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ในปัจจุบันสถานศึกษาได้เน้นให้นักเรียนนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อให้สัมผัสลักษณะการทำงานจากสถานประกอบการโดยตรง เป็นการเพิ่มประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพและเป็นพื้นฐานการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษา ในการฝึกงานนักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ทำงานกับเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัย รู้ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการประกอบอาชีพต่อไป

สุนทร พานิชกุล (สุมาลี พรหมภักย์. 2542: 10; อ้างอิงจาก สุนทร พานิชกุล. 2530: 3-4) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่โลกของการประกอบอาชีพ เนื่องจากมีส่วนเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างสถานศึกษาและการทำงานให้ประสานสัมพันธ์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะ ความพร้อมในการปฏิบัติงานและเจตคติต่อวิชาของตนเองอย่างแท้จริง

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 96) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกงานในสถานประกอบการโดยทั่วไป มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกับเครื่อง อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน
2. เป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติจริง
3. เพื่อการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนในระดับหนึ่ง
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงปัญหาและรู้จักเลือกหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
5. เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทัศนคติและความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการฝึกงานเปรียบเสมือนการเชื่อมโยงความสอดคล้องระหว่างการศึกษากับการทำงาน และที่สำคัญเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถและความพร้อมที่จะปฏิบัติงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตน

การฝึกงานในสถานประกอบการเป็นกระบวนการที่มีระเบียบและแนวทางปฏิบัติซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการตลอดจนผู้เข้ารับการฝึกงาน ที่จะต้องประสานและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหลักการปฏิบัติดังนี้ (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล .2549: 10)

หน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาที่ส่งนักเรียน นักศึกษาเข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดนักเรียน นักศึกษาตามประเภท สาขาวิชาและระดับการศึกษา ตามจำนวนและระยะเวลาที่ตกลงกันได้
2. ร่วมกับสถานประกอบการจัดปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ก่อนเข้าฝึกงาน
3. จัดครู ทำหน้าที่ประสานควบคุม ดูแล และประเมินผลการฝึกงานของนักเรียน นักศึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ
4. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระหว่างครู และสถานประกอบการ
5. ดำเนินการให้มีการประกันอุบัติเหตุของนักเรียน นักศึกษาที่ฝึกงาน

หน้าที่ของสถานประกอบการ

หน้าที่ของสถานประกอบการ ที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ร่วมกับสถานศึกษาจัดปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ก่อนเข้ารับการฝึกงาน
2. จัดเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา
3. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ควบคุมการฝึกงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ระเบียบ ข้อบังคับ การฝึกงาน
4. จัดหน่วยงาน สถานที่ที่จะใช้สำหรับฝึกงาน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตร และประสบการณ์ที่นักเรียน นักศึกษาจะได้รับ
5. จัดให้มีการทดสอบและประเมินผลงานตามความเหมาะสม อย่างต่อเนื่อง
6. ออกใบรับรองการผ่านการฝึกงานให้กับนักเรียน นักศึกษา ที่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
7. จ่ายเบี้ยเลี้ยงหรือค่าตอบแทนให้แก่ นักเรียน นักศึกษาตามอัตราที่เห็นสมควร

หน้าที่ของนักเรียนนักศึกษา

หน้าที่ของนักศึกษา ควรปฏิบัติดังนี้

1. ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานประกอบการว่าด้วยการฝึกงาน อย่างเคร่งครัด
2. เข้ารับการฝึกงานอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ
3. รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

4. ยอมรับคำแนะนำ ว่ากล่าว ตักเตือน จากผู้ควบคุมการฝึกงานและครูนิเทศ การฝึกงานด้วยความเต็มใจ

5. จัดทำบันทึกการฝึกงานประจำวัน เพื่อเสนอผู้ควบคุมการฝึกงานตรวจสอบและให้ความเห็นตามระยะเวลาที่กำหนด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 169) ที่กล่าวถึงรูปแบบของการฝึกงานนั้น เป็นการเตรียมทรัพยากรบุคคลซึ่งควรมีการพัฒนาในด้านการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Domain) ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain) และ ด้านเจตคติ (Affective Domain)

1. ด้านความรู้ สถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนเอกชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามีความรู้ในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มีความรู้ในสายวิชาชีพของตน สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพและเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการฝึกงาน

2. ด้านทักษะ สถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนเอกชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาสามารถเรียนรู้งานใหม่ได้รวดเร็ว สามารถทำงานได้ตามลำดับขั้นตอน มีทักษะในการปฏิบัติงานในสายวิชาชีพของตน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. ด้านบุคลิกภาพ สถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย รองลงมา มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีสัมมาคารวะและรู้จักกาลเทศะ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3. หลักการแนวคิดทฤษฎีของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

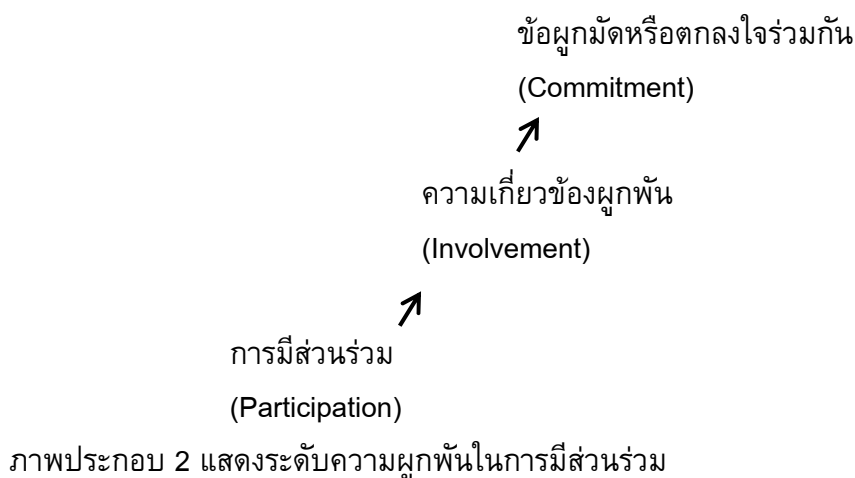
3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (ชูชาติ บุญสม. 2546: 26-27; อ้างอิงจาก เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2537: 178) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเอง ซึ่งหมายความว่า ถ้าหน่วยงานเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานก็จะเห็นความสำคัญของหน่วยงานและงานที่ได้รับมอบหมายหรือเกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มีความสำคัญและจำเป็นเพื่อขจัดความขัดแย้งในการพัฒนา เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะเป็นผู้กำหนดปัญหา และลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งไม่ค่อยตรงกับปัญหาและความคิดของประชาชนที่เป็นผู้รับการพัฒนา ดังนั้น หากเอาประชาชนซึ่งเป็นส่วนใหญ่ที่ได้รับผล

จากการพัฒนาให้เข้ามาอยู่ในกระบวนการคิดค้นและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตลอดจนกำหนดวิธีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงให้คำแนะนำและสนับสนุนทางวิชาการ ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจของประชาชน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2541: 2; อ้างอิงจากเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2545 : 20) กล่าวว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนมาก ดังนั้นภารกิจของโรงเรียน คือการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้วยเหตุนี้ ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหาร ซึ่งผลของการมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้ปกครองพอใจ โรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ที่สำคัญทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนที่ปราศจากความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนจะประสบผลสำเร็จได้โดยยาก

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์ (2541: 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึงรูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกัน (Involvement) ของสมาชิกในการประชุมหรือเพื่อตัดสินใจ และควบคุมการทำงานร่วมกัน ซึ่งระดับความผูกพันสามารถเขียนเป็นแผนภาพ ดังนี้

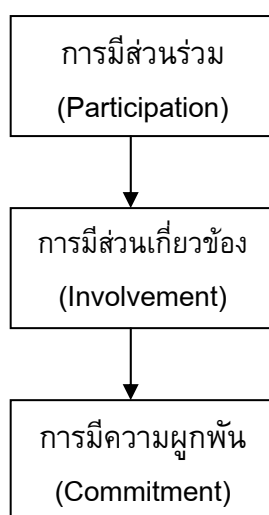

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2547: 183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (Mental and Emotinal Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานประกอบการกลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการ (contribution) ให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2547: 2) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของคนในการจัดการและควบคุมการให้ทรัพยากรและกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์คือการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคมในการมีส่วนร่วมของประชาชน

ได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตคน
 อย่างเป็นตัวของตัวเอง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537: 182 -183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม
 (participation) ว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่อง
 ต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร
 ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติ
 ภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญา ก็คือการให้มีส่วนร่วม
 ในองค์การนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่างๆ
 เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (commitment) ต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุดซึ่งแสดงไว้
 ตามแผนภาพดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงความผูกพันในการมีส่วนร่วม

อาร์นสไตน์ (ชูชาติ พวงสมจิตต์. 2541: 18; อ้างถึงจาก Arnstein. S.R.1961 : 216)
 ได้เสนอความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมจะมีลักษณะมากน้อยเพียงใด ให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาส
 ให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใด ซึ่งเป็นข้อบ่งบอกถึง
 ภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย (Democratic Leadership) ว่ามีสูงหรือต่ำ อาร์นสไตน์ได้ใช้อำนาจ
 การตัดสินใจเป็นเกณฑ์ในการ บ่งบอกการมีส่วนร่วมโดยสรุปเป็นขั้นบันได (Participation Ladder)
 8 ขั้น และจัดได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม
2. การมีส่วนร่วมแบบพอเป็นพิธี หรือร่วมเป็นบางส่วน
3. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง คือ มีอำนาจและบทบาทมาก

ชมเชย พงษ์เจริญ (2542: 6) อธิบายการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมในการกำหนดระเบียบของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางหรือทิศทางในการปฏิบัติของโรงเรียน การร่วมกำหนดปัญหา และความสำคัญในการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียน ตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมของโรงเรียน ร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน ร่วมบริจาคเงินและทุนต่างๆ ร่วมให้คำปรึกษาและเสนอข้อมูลแก่โรงเรียน ร่วมแก้ไขปัญหาความประพฤติของนักเรียนพร้อมทั้งร่วมในการปรับปรุงระเบียบของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนั้นบ้านและชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน และมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

อุดม เหลืองสด (2545: 18) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่า การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อถือ และยึดมั่นของแต่ละบุคคล องค์กร หน่วยงาน รวมไปถึงกาลเวลาและยุคสมัย แต่อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมคือการที่ชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเอง โดยชาวบ้าน สถาบัน และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติรับผลประโยชน์ร่วมไปถึงการประเมินผลกิจกรรมนั้น ๆ

อนงค์ พัฒนจักร (2545: 35) ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการและโครงการที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออกซึ่งความต้องการของตน การจัดอันดับความสำคัญ การเข้าร่วมในการพัฒนาและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้น โดยเน้นที่การให้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท

จรัส บุญเชื้อ (2537: 13) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่ประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการและโครงการที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออกซึ่ง ความต้องการของตน การจัดอันดับความสำคัญ การเข้าร่วมในการพัฒนา และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยเน้นที่การให้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

ความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลา และลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรม หรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงาน และในการทำให้เชื่อถือ ไว้วางใจ

โคเฮน และอัปฮอฟ (อุดม เหลืองสด. 2545: 18-19; อ้างอิงจาก Cohen. & Uphoff. 1977 : 7-10) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้มาจากความที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสบการณ์งานต่าง ๆ รวมไปถึงการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) จะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

วิโรจน์ สารัตนะ (2546: 53-60) กล่าวถึงการตัดสินใจร่วมเป็นรูปแบบการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจที่ให้ออกาสกับครูและผู้เกี่ยวข้องช่วยกันตัดสินใจเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาจขยายขอบเขตผู้มีส่วนร่วมไปถึงผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนอกโรงเรียนด้วย เป็นรูปแบบการตัดสินใจบนพื้นฐานความเป็นสังคมประชาธิปไตย

โคเฮน และ อัพฮอฟ (สุวัฒน์ วิวัฒน์ชานนท์. 2548 : 12-13; อ้างอิงจาก Cohen. & Uphoff. 1977 : 7-26) กล่าวถึงกรอบในการพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมว่า มีโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร (What Participation are We Concerned with?) หรือที่โคเฮนและอัพฮอฟ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม (Kinds of Participation) ซึ่งทั้งสองกล่าวว่ามี 4 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation)

มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (Whose Participation are We Concerned with?) ในส่วนนี้มีคำที่ใช้ในความหมายกว้างคำหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน (popular participation) ซึ่งโคเฮนและอัพฮอฟ ได้จำแนกให้เป็นกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1. ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น (local residents or local people)

2. ผู้นำท้องถิ่น (local leaders)
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐ (government personnel)
4. คนต่างชาติ (foreign personnel)

กลุ่มคนทั้ง 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมนี้ย่อมมีลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น เสนอว่าคุณลักษณะของบุคคลที่ควรพิจารณา ดังนี้

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพของครอบครัว
4. การศึกษา

การแบ่งกลุ่มในสังคม ได้แก่ กลุ่มชนชาติ เผ่า เชื้อชาติ ศาสนาที่นับถือ ชัณวรรณะ ภาษาที่ใช้แหล่งกำเนิด และอื่น ๆ ดังนี้

1. อาชีพ
2. รายได้
3. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
4. ระยะทางของที่พักกับที่ตั้งของโครงการความร่วมมือ
5. สถานภาพของการถือครองที่ดิน
6. สถานภาพของการได้รับการจ้างงาน (เช่นทำงานเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลา)

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (How is Participation Occurring With In the Project?) ในมิตินี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. พื้นฐานของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การการมีส่วนร่วม มาจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง แรงที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากที่ใด
2. รูปแบบของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การการมีส่วนร่วม โดยตรงหรือโดยอ้อม
3. ขอบเขตของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วงของกิจกรรม
4. ประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542: 16-17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการให้บุคคล/ชุมชน มีสิทธิและหน้าที่เข้ามาร่วมแก้ปัญหาให้เขาเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม มุ่งใช้ความพยายามและ ความเป็นตัวของตัวเองเข้าดำเนินการ รวมทั้งมีความรู้สึกว่าตนเองร่วมเป็นเจ้าของ ต้องการร่วม ในการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องรู้สึกว่าคุณเองมีสิทธิในการตัดสินใจในสิ่งที่ เกี่ยวข้อง

ทัศนาศาสตร์ (2549: 82) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์ และผลกระทบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และรับรู้ – เรียนรู้ร่วมกัน

โกลด์และมาร์สเดน (ทัศนาศาสตร์ 2539: 83-84; อ้างอิงจาก Oakley, Masdent.1991 : 21-29) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การร่วมมือ ซึ่งได้อธิบายว่า การร่วมมือเกี่ยวข้องกับเรื่อง 3 เรื่อง คือ
 - 1 การกระจายอำนาจ เพื่อให้ชุมชนได้ตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของเขา
 - 2 ให้มีการประสานงานในระดับท้องถิ่น และ
 - 3 ให้มีการจัดรูปแบบที่จะกำหนดแผนในระดับท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
2. องค์การ แนวทางที่สำคัญ ควรปรับปรุงรูปแบบขององค์การเหมาะสมกับสภาพทางสังคมของชุมชนนั้นๆ และการไม่กำหนดรูปแบบขององค์การจะทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม
3. การได้มาซึ่งอำนาจ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา คือการได้มาซึ่งอำนาจในการพัฒนา โดยการได้ควบคุมทรัพยากรที่จำเป็นที่จะปกป้องวิถีชีวิตของเขา การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวพันกับการกระจายอำนาจในสังคม เป็นอำนาจที่จะทำให้กลุ่มชนระบุว่าความต้องการมีอะไรบ้าง และเป็นความต้องการของใคร จะได้รับการกระจายทรัพยากรใดไปตอบสนองบ้าง อำนาจจึงเป็นองค์ประกอบหลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนในชนบท

ศิริ จันบำรุง (2549: 29) สรุปว่าการวางแผนความร่วมมือกับสถานประกอบการ เป็นการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าที่จะปฏิบัติงานบริหารเกี่ยวกับความร่วมมือกับสถานประกอบการ ในการพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ วิธีการแก้ปัญหาขององค์กร ที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายในการบริหารงานความร่วมมือในสถานศึกษา และจัดสรรทรัพยากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำงานดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับการที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเหมาะสม กับทั้งทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่า เชื่อถือไว้วางใจได้ การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา แต่สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมก็คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรืออ้อม ในลักษณะของการร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับประโยชน์จากการกระทำนั้นซึ่งมีผลกระทบต่อตนเองและชุมชนโดยรวม

3.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา แยกออกเป็นคำสำคัญได้ 2 คำ คือ การมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา ซึ่งความหมายของการมีส่วนร่วมได้สรุปไว้ข้างต้นแล้ว

การจัดการศึกษา เป็นคำที่มาจากคำว่า การจัดการ กับ คำว่า การศึกษา ซึ่งเมื่อนำคำทั้งสองคำมารวมกัน จะมีความหมายว่า “การดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

จากความหมายข้างต้น การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงหมายถึง “การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และรับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2530: 275)

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542: 15) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ระหว่างผู้ประกอบการและ สถานศึกษา ในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การระบุปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล ส่วนอีกนัยหนึ่ง การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ หมายถึง งานหรือกิจกรรมทางการศึกษาที่ผู้ประกอบการเข้าไปมีส่วนร่วม

ประทุม วิเชียรรัตน์. (2547: 138 – 139) ได้ให้ความหมาย กระบวนการของการพัฒนา หมายถึง ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าวต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล (2541: 18-21) ได้กล่าวถึงศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและครอบครัว รวมทั้งสร้างโอกาสให้คน ครอบครัวและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการเตรียมการพัฒนาการเรียนรู้ ดังนี้

1. การปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาและฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพโดย

1.1 สนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความคล่องตัว และเปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการวางแผนให้ลักษณะแผนงานการจัดการศึกษา ที่มีเครือข่ายการดำเนินงานที่เชื่อมโยงประสานงานกันอย่างชัดเจน

1.3 สนับสนุนบทบาทของภาคเอกชน และองค์กรประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและฝึกอบรม ทักษะฝีมือแรงงานอย่างมีคุณภาพ

1.4 สนับสนุนกลไกการตลาดที่ใช้ในการผลิตกำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับการปรับปรุงระบบให้คุ้มเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการระดมพลังจากทุกส่วนในสังคมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนและครอบครัว โดย

2.1 ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในทุกระดับมากขึ้น

2.2 ปรับปรุงหลักสูตร ตำรา และอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตของชุมชน

2.3 สอดแทรกความรู้เรื่องครอบครัว ศึกษาและการเสริมสร้างทักษะชีวิต ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ

2.4 ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม เพื่อสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

2.5 จัดเครือข่ายระดับชาติด้านวิชาการที่มีการทำงานเป็นอิสระ โดยระดมความร่วมมือจากนักวิชาการและสถาบันต่างๆ ในการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูล พัฒนาความรู้ เผยแพร่ผลงานเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจังในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติ

ประเวศ วะสี (2544 : 10) ได้เสนอรูปแบบการปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อคนทั้งมวล ดังนี้ การปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องใหญ่เรื่องหนึ่งของประเทศ ควรมีการปฏิบัติจริงในพื้นที่ โดยยึดหลักการปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อคนทั้งมวล 3 อย่าง คือ

1. เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งมวล (Education for All)
2. ระดมทรัพยากรทั้งมวลเพื่อการศึกษา (All for Education)
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้การศึกษาสามารถแก้ปัญหาทั้งมวล (Education For Solving All problems)

การปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อคนทั้งมวล โดยยึดวิธีการ 3 อย่างนี้จะทำให้การศึกษาเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ ที่ระดมสรรพกำลังทั้งมวลในจังหวัดมาสนับสนุนการเรียนรู้ของทุกคนที่แก้ไขความยากจน ปัญหาสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม พร้อมกันทั้งหมดอย่างบูรณาการ จังหวัดทั้งจังหวัดก็จะกลายเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ของทุกฝ่าย จากการทำจริง ปฏิบัติจริง แก้ปัญหาได้จริง เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกของคนทั้งจังหวัด ตลอดจนการทำนุบำรุง จะเป็น การปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจอันยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการปฏิรูประบบราชการไปในตัว

ทองใบ สดขารี (2543: 169-173) กล่าวถึงแนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นกลไกของการบริหารงานที่มีลักษณะของความต่อเนื่อง (continuum) ที่พิจารณาจากการตัดสินใจของผู้นำโดยลำพังที่ไม่สนใจรับฟังสารสนเทศใด ๆ จากบุคลากร แต่ในชั่วตรงกันข้าม จะมอบอำนาจการตัดสินใจ (Delegate) ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือกลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชา ได้ทำหน้าที่ ในการตัดสินใจสำหรับในโลกของความเป็นจริงแล้วจะพบว่า มีผู้บริหารจำนวนเพียงเล็กน้อย

ที่ใช้สไตล์การบริหารแบบเผด็จการ (Autocratic styles) หรือมอบอำนาจให้ลูกน้องอย่างสิ้นเชิง (Delegation style) ส่วนใหญ่แล้วจะใช้สไตล์การบริหารงานอยู่ในระหว่างกึ่งกลางของช่วงการจัดการ และเมื่อเร็ว ๆ นี้เป็นที่ยอมรับตรงกันว่าการศึกษาวิจัยทางด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วมทั้งในทาง สังคมศาสตร์และการจัดการผู้นำองค์กรจะมอบอำนาจของการบริหาร และการจัดการให้บุคลากรได้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจย่อมจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นำไปสู่การวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2545: 7-8) กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการ พัฒนาประเทศ ท้องถิ่นเป็นฐานของประเทศ ดังนั้นหากจะพัฒนาประเทศด้วยการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาท้องถิ่นด้วยการศึกษาเป็นเบื้องต้น การศึกษาจำเป็นต้องสนองตอบความต้องการ ของประเทศขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องสนองตอบความต้องการท้องถิ่นด้วย แต่ละท้องถิ่นอาจ มีความต้องการที่คล้ายกันหรือแตกต่างกันบ้าง ดังนั้นถ้ารัฐมุ่งจัดการศึกษาสนองความต้องการ ของประเทศที่คล้ายกันหรือแตกต่างกันบ้าง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการ ในการจัดการศึกษา เพื่อสนองตอบความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และขณะเดียวกันก็ต้องสนองตอบนโยบายและ ความต้องการ ของรัฐด้วย

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542: 134) ได้ให้ความหมาย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และสถานศึกษาในการจัดการศึกษาว่า เป็นความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและสถานศึกษาในการ จัดการศึกษาให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจสภาวะของการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา ในสภาพที่เป็นจริงในชุมชนและสถานศึกษาได้ใกล้เคียงมากที่สุด

ทัศนา แสงวงศ์ (2549: 97) สรุปว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็น การร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู ผู้เรียนผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ในการดำเนินการอย่างใด อย่างหนึ่งโดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีหลากหลายของกิจกรรม ที่ทำ ซึ่งนอกเหนือจากเป็นประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแล้ว ยังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้วย สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกส่วน ได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ชัดเจน ในลักษณะการมีส่วนร่วมที่ดีควรกระทำในลักษณะการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ก่อให้เกิดความผูกพัน และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น โดยให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากร ในชุมชนให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้สถานศึกษา ประชาชนร่วมมือกันพัฒนาชุมชนของตนเอง

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา พบว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งกับการ จัดการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงตาม ความต้องการของสังคม ตลาดแรงงานและการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ความร่วมมือของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ในการรับผิดชอบการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา ทักษะการประกอบอาชีพ คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้จบการศึกษามีความพร้อมสู่โลกอาชีพ

4. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามแนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.1 การปฏิรูปการศึกษาไทยในบริบทของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546: 1-7) ได้สรุปเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการอาชีวศึกษาของไทย สามารถประมวลได้ตามสาระสำคัญ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยีมีผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศและสังคมไทยสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ คือ ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันการเตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อเผชิญกับระบบเศรษฐกิจใหม่ ที่มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การผลิตกำลังคนให้มีฐานความรู้ในวิชาชีพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาของประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จึงเป็นหัวใจสำคัญ

2. การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนา กำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่มีลักษณะเฉพาะสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในแต่ละภาคเศรษฐกิจ เจตนารมณ์เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประกอบอาชีพสร้างผลผลิตและรายได้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน ใช้การศึกษา วิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน โดยมีกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจึงถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญ ดังนั้นกรมอาชีวศึกษาที่จะเปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา คือ “ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคม”

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 20 ได้ระบุไว้ว่า “การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัด ในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 32 ว่า ให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เป็น 1 ใน 4 องค์กรหลักในการจัดระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ และกำหนดหน้าที่ไว้ใน มาตรา 34 ให้ “คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษา ของรัฐและเอกชนการสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ”

จากบริบทด้านกฎหมายดังกล่าวข้างต้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึง ได้ยึดเป็นหลักการในการปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวโดยได้จัดทำร่าง พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิดและหลักการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา. 2546: 12)

1. การสร้างเอกภาพเชิงนโยบาย เนื่องจากปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนรับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จากการวิจัยของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า เฉพาะหน่วยงานของรัฐมี 22 กรม ใน 9 กระทรวง จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ บางครั้งมีปัญหาด้านความซ้ำซ้อน ความสิ้นเปลือง ขาดการประสานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ขาดเอกภาพด้านนโยบายและเป้าหมาย คณะกรรมการอาชีวศึกษา ที่เป็นองค์กรหลักในการเสนอนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมเพียงองค์กรเดียว เช่นเดียวกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดูแลการศึกษาพื้นฐาน และคณะกรรมการอุดมศึกษาที่ดูแลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การกระจายอำนาจ มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการอาชีวศึกษา จากส่วนกลางสู่สถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งจะรับผิดชอบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาใน 2-3 จังหวัด ต่อ 1 สถาบันการอาชีวศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งจะบริหารโดยคณะกรรมการ 2 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการสภาสถาบันอาชีวศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐจัดตั้ง ยุบ ขยาย หรือเลิกสาขาวิชา อนุมัติหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ลงมา บริหารงานวิชาการ อนุมัติให้ปริญญาบัตร บริหารงานบุคลากร สรรหา ผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อเสนอความเห็นชอบและถอดถอน คณะกรรมการบริหารสถาบัน การอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษา แต่งตั้งถอดถอนคณะอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการสถาบันการอาชีวศึกษามอบหมาย สรรหาผู้อำนวยการสถาบัน และรองผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษา สำหรับหน่วยปฏิบัติที่เป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภายใต้สถาบันกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมสนับสนุนกิจการ ของสถานศึกษา ในแนวทางปฏิรูปเป็นการกระจายอำนาจสู่คณะบุคคลแทนการกระจายอำนาจ ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งตามระบบเดิม

3. การกำหนดระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ด้านทรัพยากรมนุษย์ต่ำ เนื่องจากการวัดจากการศึกษาขั้นพื้นฐานของแรงงาน แม้ว่าจะเป็นข้อเท็จจริงแต่สิ่งหนึ่งที่ต้องยอมรับ คือ แรงงานไทยจำนวนไม่น้อยมีทักษะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานหรือการประกอบอาชีพอย่างดีเป็นที่ยอมรับ แต่ยังไม่มีการยกระดับคุณค่าความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคล ขณะที่คุณวุฒิทางการศึกษามีได้ประกันความสามารถในการปฏิบัติงานเสมอไป ดังนั้น จำเป็นต้องระดมกำลังและสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพ / สมาคมอาชีพและผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรฐานอาชีพ (Occupation Standards) เพื่อไปสู่การพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualifications) เพื่อสร้างจุดเชื่อมต่อระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณวุฒิทางการศึกษา การดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยองค์กรหลักและกลไกที่เข้มแข็งรับผิดชอบ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีองค์กรหลักด้านการอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อทำหน้าที่ระดมกำลังในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานอาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และทำให้การอาชีวศึกษาเป็นระบบเปิด (Open Entry / Open Exit) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้โอกาสผู้ที่ทำงานอยู่แล้วได้เพิ่มพูนความรู้และเทียบประสบการณ์ เพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพและให้ระบบอาชีวศึกษาเป็นระบบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง

4. กำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษามีหลายระดับ แม้ว่าส่วนหนึ่งต้องสอดคล้องกับแนวโน้มการประกอบอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ส่วนที่ถือเป็นภาระหลักประการหนึ่งของการอาชีวศึกษา คือ การผลิตกำลังคนให้มีทักษะความรู้ตามมาตรฐานสากลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต หากกำลังคนไม่ได้มาตรฐานก็อาจส่งผลถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่เนื่องจากมีหลายหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนจัดการอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาในระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการของหน่วยต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีองค์กรหลักเพื่อกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมีกลไกกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5. การสร้างแรงจูงใจในการระดมความร่วมมือ การอาชีวศึกษาให้ความสำคัญ การพัฒนาศักยภาพของบุคคลในด้านความสามารถในการปฏิบัติตนในฐานะผู้ผลิต ผู้บริการ ผู้ใช้ ผู้สร้าง และผู้พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ปัจจัยการผลิต การดำเนินการดังกล่าว ผู้บริหาร อาจารย์ด้านอาชีวศึกษาต้องตามให้ทันการเปลี่ยนแปลง สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม และตลาดแรงงาน การระดมความร่วมมือเพื่อการแลกเปลี่ยน ข่าวสารข้อมูลการฝึกอบรมบุคลากร และการจัดให้นักศึกษาฝึกงานสถานประกอบการสามารถทำได้ระดับหนึ่ง โดยหน่วยปฏิบัติในระดับชาติจำเป็นต้องมีองค์กรหลักรับผิดชอบเพื่อกำหนดกรอบนโยบายและมาตรการในการสร้างแรงจูงใจจากทุกส่วนในสังคมให้มีบทบาทในการจัดอาชีวศึกษา หากไม่มีองค์กรหลักระดับชาติ การระดมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้งานกำลังคน เช่น สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการลงทุน หอการค้าไทย และองค์กรอื่นๆ เป็นต้น จะไม่เป็นระบบและต่อเนื่องขาดทิศทางที่ชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการและมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โครงสร้างใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการในหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและในระดับสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการอาชีวศึกษาเพื่อกำหนดแนวทิศทางการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.2 แนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

พญงค์ดี จันทรสุรินทร์ (2546: 13 - 40) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามแนวนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เป็นแนวทาง “ปัญจะปฏิรูป” 5 ด้าน ดังนี้

1. ระบบการอาชีวศึกษา ได้กำหนดแนวทางดำเนินการโดยให้ความสำคัญกับความต้องการ (Demand Driven) พัฒนาหลักการและจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนเป็นหลัก ทั้งความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ทิศทางการพัฒนาประเทศและศักยภาพของบุคคล เป็นสำคัญ มีการปรับหลักสูตรใหม่ทุกระดับ โดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนในการจ้างงาน และการส่งเสริมอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค จัดการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง (Learning Organization) สถานศึกษาทุกแห่งต้องพัฒนาระบบงานพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ เรียนรู้ความต้องการจากภายนอกเรียนรู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอาชีพสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่าย เชื่อมโยงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิชาชีพและวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมกันในองค์กร เพื่อการพัฒนาบุคลากร นักเรียนนักศึกษา และสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรด้านการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกำลังคนในประเทศด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายสะดวกต่อการเข้าถึงบริการมากที่สุด ส่งเสริมให้บุคคลที่ทำงานอยู่แล้ว หรืออยู่นอกระบบการศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาทักษะอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาระบบการเทียบโอนประสบการณ์ (Validation of Experience) สร้างระบบการเทียบประสบการณ์ เพื่อยกระดับคุณค่าของผู้มีทักษะอาชีพ ให้เชื่อมโยงระหว่างวุฒิการศึกษากับอาชีพเป็นการสะสมหน่วยการเรียนรู้สำหรับการศึกษาต่อเพิ่มเติมเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เอื้อโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนควบคู่กับการประกอบอาชีพของตนเองได้ จัดหลักสูตรระบบการเรียนการสอนการศึกษาวิชาชีพให้มีความเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับและประเภทต่างๆ เพื่อการสร้างคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยนักศึกษาทุกระดับ จะต้องใช้เวลาเรียน

การปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ หรือฝึกงานครึ่งหนึ่งของแต่ละหลักสูตรในการศึกษาระบบ
ทวิภาคี หรือ อย่างต่ำ 1 ภาคเรียนในการศึกษาระบบปกติ ทั้งนี้จะมีการวัดและประเมินเพื่อตัดสิน
ผลการเรียนว่านักเรียน นักศึกษา มีความรู้ทักษะตามจุดประสงค์รายวิชานั้นหรือไม่ โดยมีครูฝึก
และครูนิเทศทำหน้าที่วัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาร่วมกัน นอกจากนั้น
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบหมายให้สถานศึกษาสามารถสร้างสาขางาน
ให้สอดคล้องกับอาชีพ ความต้องการของพื้นที่ โดยมีสถานประกอบการร่วมทำหลักสูตรสถานศึกษา
ซึ่งถือเป็นการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary) เชื่อมโยง
องค์ความรู้และทักษะที่เกื้อกูล มุ่งเน้นการฝึกสมรรถนะ (Competency) ตามมาตรฐานอาชีพ
(Occupational Standard) และเน้นการปฏิบัติจริงโดยนำรายวิชาไปปฏิบัติในสถานประกอบการ
ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนได้ตามศักยภาพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนสะสมผลการเรียน
รวมทั้งเทียบความรู้และประสบการณ์ เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น
มีส่วนร่วมในการพัฒนาสายวิชาชีพสาขางานได้ตรงตามความต้องการสอดคล้องกับสภาพชุมชน
และท้องถิ่น

จากแนวทางการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลได้สร้างความ
ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น บริษัทโตโยต้า ประเทศไทยจำกัด บริษัท CP เซเว่น
อีเลฟเว่น จำกัด จัดการศึกษาโดยบริษัทให้การสนับสนุนงบประมาณและรับนักเรียน เข้าฝึกงาน
ตลอดทั้งจัดส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้
จากประสบการณ์จริง นอกจากนี้วิทยาลัยฯ ได้จัดสร้างหลักสูตรการเทียบโอนประสบการณ์เพื่อ
ยกระดับคุณค่าของผู้มีทักษะอาชีพ ในสาขาเทคนิคยานยนต์

2. การเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยเน้น
ที่ตัวผู้เรียนในสายวิชาชีพ ปรับระบบการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Multidisciplinary)
การเรียนรู้วิชาชีพและเทคโนโลยีจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้
ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งสร้างความเข้มแข็ง
ในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (Solid Knowledge/Sollid Practical) โดยบูรณาการภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
เข้าด้วยกัน และประยุกต์สู่การปฏิบัติงานอาชีพจริง เพื่อสร้างสมรรถนะอาชีพ (Competency Base)
จัดให้มีการเรียนรู้โดยใช้สมรรถนะ หรือความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นฐานเพื่อให้เกิดความ
มั่นใจว่าผู้เรียนรู้และฝึกทักษะจนเกิดสมรรถนะในอาชีพนั้นๆ นอกจากนี้ยังขยายการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีและการฝึกงานในสถานประกอบการ (Dual Vocational Training และ On - the Job
Training) การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการอาชีวศึกษา ดังนั้นการเร่ง
ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อขยายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและ
การส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการจริงเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูป
การเรียนรู้วิชาชีพ

3. การบริหารจัดการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการปฏิรูประบบบริหารจัดการ (Re-Organizing) โดยใช้แนวทางการดำเนินการในส่วนกลางเปลี่ยนจากกรมอาชีวศึกษา เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภายใต้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับผิดชอบงานนโยบาย มาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกระดับ ประสานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน สนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา มีสำนักต่าง ๆ รับผิดชอบงานแต่ละด้าน จำนวน 7 สำนัก เน้นให้แต่ละสำนักบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ/มอบอำนาจ (Decentralization) โดยการกระจายอำนาจ/มอบอำนาจให้สถาบันการอาชีวศึกษา การกำหนดความเชี่ยวชาญหรือความเป็นเลิศ (Area of Excellence) เพื่อให้ การลงทุนจัดการอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพลดปัญหาความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง มีการวิเคราะห์ศักยภาพสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษา (Self-Analysis) ศึกษาความต้องการพัฒนาอาชีพของประชาชน ช่องทางการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ และความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อกำหนดที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Position) การสร้างความเข้มแข็งระบบเครือข่ายและความร่วมมือ (Strengthening Partnership and Newworking System) การบริหารจัดการอาชีวศึกษาปรับเปลี่ยนไปสู่การสร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายแนวดำเนินการ บริหารและจัดการเรียนการสอนวิชาชีพอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม โดยเฉพาะภาคเอกชนผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพ สมาคมวิชาชีพ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของการอาชีวศึกษา (Sense of Ownership) ที่พร้อมจะเข้าร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งการนำไปสู่การรับวิทยาลัยเข้าไว้ในอุปถัมภ์ (Adopted School) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษายังเน้นให้สถานศึกษาได้จัดทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรม / เทคโนโลยี (Research and Development of Innovation and Technology) ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านตลาดแรงงานและอาชีพ (Labor Market and Occupational Research) เพื่อสนับสนุนการพัฒนา นโยบายแผนงานโครงการการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom – Action Research) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี (Research for Development of Innovation and Technology) การเรียนวิชาชีพ ซึ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ได้รับการส่งเสริมการคิดค้น สร้างสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิต

4. ครูและบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้พัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พัฒนา มาตรฐานครูและผู้บริหารการอาชีวศึกษา (Vocational Education Teachers) ด้วยการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานจริงด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการเพื่อถ่ายทอดแก่ผู้เรียน ได้อย่างถูกต้อง และมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด ให้มีแผนงานสร้างความเข้มแข็งในวิชาการและวิชาชีพ ประกอบด้วยหลักสูตรการจัดฝึกอบรมในด้านการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาทักษะวิชาชีพ พัฒนางานกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้

ของกลุ่มวิชาต่างๆ การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผล การประกันคุณภาพ จัดการฝึกอบรมพัฒนาและการรับรองครูฝึกในสถานประกอบการ ที่มีบทบาทในการจัดการอาชีวศึกษา โดยพัฒนาบทบาทใหม่ของครู บทบาทใหม่ของครูอาชีวศึกษาต้องทำหน้าที่ทั้งด้านการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นครูที่ปรึกษา (ครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน) ครูนิเทศในสถานประกอบการเตรียมแผนการฝึกงานและติดตามความก้าวหน้าของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูต้องแสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ เพื่อเป็นผู้ที่ทันต่อความก้าวหน้าของวิชาการและเทคโนโลยี

5 การเงินและทรัพยากร พัฒนารูปแบบการวางแผนระดับพื้นที่ (Area Catchments Planning) การรวมกลุ่มสถานศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีผลให้การวางแผนระดับพื้นที่ เขตบริการอาชีวศึกษา จัดการอาชีวศึกษาและการสนับสนุนทรัพยากร เป็นไปตามความต้องการของระบบเศรษฐกิจและอาชีพของประชาชนพื้นที่ ปรับเปลี่ยนถ่ายโอนภาระหน้าที่การให้บริการตามความต้องการอย่างรวดเร็ว วางแผนการใช้ทรัพยากร (Resource Mapping) โดยระดมทรัพยากรการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อลดปัญหาความสั่นเปลี่ยง ขาดแคลนและความขาดแคลนในพื้นที่รวมทั้งให้ความสำคัญการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านทรัพยากร และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

จากแนวทางการดำเนินงาน “ปัญจะปฏิรูป” ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร ในแต่ละด้านได้มีการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นให้สถานประกอบการ ชุมชนและองค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน และดำเนินการร่วมกัน ระดมทรัพยากรทุกด้านเพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

จากนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้ดำเนินการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

5.1 ระบบการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายให้สถานศึกษาเพิ่มปริมาณผู้เรียนด้วยระบบเทียบโอนประสบการณ์และคุณวุฒิวิชาชีพโดยพิจารณารับนักเรียน ในสาขางาน

ที่มีความขาดแคลนทั้งในภาคอุตสาหกรรมและในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546: 8) วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลได้ดำเนินการเปิดสาขาวิชาที่มีความขาดแคลนกำลังคน โดยเชิญภาคเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาในการพิจารณาได้ขยายโอกาสทางการศึกษา คือ เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ในระบบ) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีผู้เข้าศึกษา จำนวน 45 คน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สะสมหน่วยกิจ) สาขาเทคนิคยานยนต์มีผู้เข้าศึกษาจำนวน 14 คน โดยเฉพาะในสาขาเทคนิคยานยนต์ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน อาทิ บริษัทมิซูบิชิ สาขาปราณบุรี บริษัทโตโยต้า สาขาหัวหิน สาขาปราณบุรี บริษัทเบนซ์เกียร์ดิโซคิตะอำเภอบริหารมาสดาปราณบุรี บริษัทอิชูซุปราณบุรี เพื่อพัฒนากำลังคนในสถานประกอบการให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น โดยรับพนักงานในสายช่างที่จบการศึกษาระดับ ปวช. เข้าศึกษาต่อระดับ ปวส. เรียนในวันอาทิตย์ เวลา 08.00 น. – 15.00 น. จัดการเรียนรู้โดยศึกษาภาคทฤษฎีในสถานศึกษา เชื่อมโยงทักษะ การปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยร่วมมือทางวิชาการระหว่างครูในสถานศึกษา และ ผู้ชำนาญการในสถานประกอบการ (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 46)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา และการดำเนินงานของวิทยาลัยตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ทันต่อเทคโนโลยี และสร้างรายได้ให้กับนักศึกษา นอกจากนี้ยังนำความรู้เทียบโอนประสบการณ์เพิ่มคุณวุฒิสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัย

5.2 การเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายสถานศึกษาจัดหลักสูตรเทียบโอนประสบการณ์ พัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพที่นำไปสู่การปฏิบัติงาน ให้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาหลักสูตร 3 แนวทาง กล่าวคือ 1) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้เครื่องมือเครื่องจักรได้ตามสมรรถนะ 2) สามารถ วิเคราะห์หาสาเหตุการชำรุดเสียหายของอุปกรณ์ในสาขางานไปสู่การซ่อมให้สามารถใช้งานได้ปกติ 3) พัฒนาผู้เรียนให้คิดในเชิงสร้างสรรค์ สร้างงานด้วยการวิจัย สร้างนวัตกรรม ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งประดิษฐ์เพื่อใช้ในการพัฒนางาน พัฒนาอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546: 10) วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้สนองนโยบายโดยการดำเนินการ จัดแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนกล่าวคือ ระดับชั้น ปวช.ปีที่ 1 พัฒนาความรู้ขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือเครื่องใช้ได้ถูกต้อง คำนวณ ประหยัด ะมัดระวัง เพื่อลดการสูญเสีย เปิดโลกอาชีพ โดยการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการนำนักเรียนศึกษาดูงาน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม อาหารกระป๋อง โรงงานผลิตน้ำแข็ง โรงงานผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ โรงงานผลิตเครื่องใช้จากไม้ องค์การส่งเสริมสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย ฯลฯ ระดับชั้นปวช. ชั้นปีที่ 2 จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนต้องการเรียนในสาขาใด ให้ได้เรียนตามความถนัด และความสนใจ

ฝึกทักษะเป็นฐานให้เกิดความชำนาญ ในสมรรถนะตามสายงานด้วยเครื่องมือที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน โดยสร้างความร่วมมือกับ บริษัทโตโยต้ามอเตอร์แห่งประเทศไทย บริษัทเอสเอ็มซี ประเทศไทย จำกัด บริษัท ซี พี เซเวนอีเลฟเว่น จำกัด ธนาคารออมสิน ด้วยการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักร ชุดฝึก และจัดวิทยากรให้ความรู้กับครูและนักเรียนในสถานศึกษา ในช่วงปิดภาคเรียน จัดอบรมให้ความรู้เทคโนโลยีใหม่ ให้กับครูในสถานศึกษา ระดับชั้น ปวช.ปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวลร่วมกับสถานประกอบการเอกชน สถานประกอบการของรัฐ กับรัฐวิสาหกิจจำนวน 130 แห่ง จัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการโดยให้ผู้เรียนศึกษาทฤษฎี ในสถานศึกษาสัปดาห์ละ 1 วัน ฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการสัปดาห์ละ 4 - 5 วัน เป็นเวลา 16 สัปดาห์ใน 1 ภาคเรียน จำนวน 2 ภาคเรียนต่อปี การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลได้สนอง นโยบายด้วยการพัฒนาห้องเรียนโดยจัดอุปกรณ์การเรียนรู้ ติดตั้งเคเบิลทีวี ให้สามารถเรียนรู้ ด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ตทุกห้องเรียนให้ผู้เรียนสามารถ สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ตเคลื่อนที่เพื่อให้บริการนอกชั้นเรียน ด้วยการ สร้างความร่วมมือกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สนับสนุนอุปกรณ์รับสัญญาณ ดาวเทียม และมอบระบบอินเตอร์เน็ตให้กับวิทยาลัยฯ (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 47)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และ การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย พบว่าวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเข้า เรียนอาชีวศึกษาได้โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน และได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองชอบ ถนัด และสนใจ ซึ่งจะส่งผลไปถึงความตั้งใจเรียนพัฒนาการที่ดีกว่าและมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างสูง และ ส่งเสริมให้นักเรียนรับงานจริง ผลติจริง สนับสนุนให้เกิดการฝึกปฏิบัติภายใต้สถานการณ์จริง โดย พัฒนาศักยภาพของโรงฝึกงานในสถานศึกษา ให้สามารถรับงานได้จริงในเชิงพาณิชย์ เปรียบเสมือนการมีโรงงานในโรงเรียน โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับผู้เรียนมีความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาระบบการ เรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3 การบริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทั้งในและนอกองค์กร(Participatory Management กับ Strategic Partners และ Stakeholders)โดยสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ผลิต ผู้ใช้ วิทยาลัยได้สร้างความร่วมมือกับ สถานประกอบการในเขตอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จำนวน 130 สถานประกอบการ ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล กับรัฐวิสาหกิจ โดยจัดทำข้อมูลสถานประกอบการ แยกลักษณะ สถานประกอบการให้สอดคล้องกับสาขางานของผู้เรียน มีข้อมูลผู้เรียนแยกตามสาขางานเพื่อเป็น ฐานข้อมูลในการสร้างความร่วมมือจัดการศึกษา สถานประกอบการสามารถใช้ข้อมูลเพื่อเตรียมการ วางแผนกำลังคนในองค์กร และเตรียมการรับนักเรียนเข้าสู่สถานประกอบการ วิทยาลัยจัดตั้งศูนย์ กำลังคนอาชีวศึกษา (VOCATIONAL MAN POWER CENTER.) ไว้ในงานการศึกษาแบบทวิภาคี มีบุคลากรตำแหน่งหัวหน้างานและเจ้าหน้าที่เพื่อประสานงานและจัดทำข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ ในการจัดทำและเก็บข้อมูลสถานประกอบการและข้อมูลนักเรียนนักศึกษาที่สถานประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่ www.kkwind.ac.th หรือ www.v.cop.net สามารถติดต่อประสานงานได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 032 520481 ต่อ112 หรือ 0896030529 (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 14)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการบริหารจัดการและการดำเนินงานของวิทยาลัย พบว่า การสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมกันระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการ ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ซึ่งวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดเครือข่ายสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ การกระจายอำนาจ และการสนับสนุนการวิจัย พัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีทางการศึกษา

5.4 ครูและบุคลากร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้วยการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรให้กับสถานศึกษาทั้งประเทศในหลายโครงการ ได้แก่ ร่วมมือกับบริษัท เอส.เอ็ม.ซี (ประเทศไทย) จำกัด อบรมการใช้ชุดฝึกระบบนิวแมติกส์ให้กับครูสาขาวิชาไฟฟ้าและ สาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ ร่วมมือกับบริษัท เอส.เอ็ม.ซี (ประเทศไทย) จำกัด, สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ จัดทำสื่อการเรียนรู้ระบบนิวแมติกส์ด้วยตนเอง ใช้โปรแกรม ซี เอ ไอ และได้ทดลองใช้กับนักเรียนสาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ และทำวิจัยสื่อพบว่าสื่อดังกล่าวสามารถ พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำความรู้มาปฏิบัติกับชุดฝึกได้ ร่วมมือกับบริษัท โตโยต้ามอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด อบรมการใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยกับการพัฒนา นวัตกรรมยานยนต์ ให้กับครูสาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ ร่วมมือกับบริษัท วิน อบรมศิลปการต่อผ้า และสร้างผลิตภัณฑ์จากงานต่อผ้าให้กับครูสาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย ร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย อบรมหลักการแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เขียนแผนธุรกิจได้ ร่วมกับ ธนาคารออมสิน อบรมครูสาขาพาณิชย์การ เรื่องระบบการบริหารจัดการธนาคารโรงเรียน และจัดตั้ง ธนาคารโรงเรียน โดยให้นักเรียนดำเนินกิจการ ครูเป็นที่ปรึกษา ธนาคารออมสินสาขาหัวหิน เป็นผู้กำกับดูแลให้คำแนะนำเปิดทำการทุกวัน เว้นวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 08.30 -15.00 น. ร่วมกับสถานประกอบการภาคเอกชน จำนวน 90 แห่ง รัฐบาล กับรัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 แห่ง จัดการศึกษาแบบบูรณาการโรงงานโรงเรียนโดยได้รับการสนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการ (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 48)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปครูและบุคลากร และการดำเนินการของวิทยาลัยตามแนวทางนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า วิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ พัฒนามาตรฐานครูและบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการสอนและการพัฒนา ครูฝึกในสถานประกอบการ

5.5 การเงินและทรัพยากร

จากนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม สถานประกอบการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลได้ดำเนินการตามนโยบายโดยสร้างความร่วมมือด้านการเงินและทรัพยากรดังนี้ บริษัทโตโยต้ามอเตอร์แห่งประเทศไทย ดำเนินการปรับปรุงอาคารปฏิบัติงานสาขายานยนต์ ติดตั้งระบบการซ่อมบำรุงรถยนต์ ปรับปรุงห้องเรียนทฤษฎี ห้องโสตทัศนศึกษา มอปรยนต์ ใช้ในการฝึก 2 คัน เครื่องมือตรวจสอบระบบล้อ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 5 ล้านบาท บริษัท ซีพีเซเว่นอีเลฟเว่น จัดทำงบประมาณค่าตอบแทนให้นักเรียนที่เข้าฝึกงานร้าน เซเว่นอีเลฟเว่น ในเขตอำเภอหัวหิน และอำเภอใกล้เคียงปีละ 100 คน บริษัท เอส.เอ็ม.ซี (ประเทศไทย) จำกัด ปรับปรุงห้องปฏิบัติการนิวเมติกส์ให้เป็นระบบประหยัดพลังงานไร้มลภาวะ มอชุดฝึกจำนวน 4 ชุด ติดตั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาในการเรียนภาคทฤษฎีรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 2 ล้านบาท ร่วมกับสถานประกอบการภาคเอกชน จำนวน 90 แห่ง รัฐบาลกับรัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 แห่ง ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปโรงงานโรงเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงาน ใช้เครื่องมือเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ตรงตามสาขางานที่เรียน โดยจัดส่งผู้เรียนเข้าฝึกงานปีละ 520 คน (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 50)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการเงินและทรัพยากรและการดำเนินงานของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยได้ร่วมมือกับสถานประกอบการ หลายแห่งในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากร เครื่องจักรที่ทันสมัย มีการจัดสรรงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงาน และร่วมสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาแก่วิทยาลัยหลายรายการ

6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ ซึ่งเป็น ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

6.1 ประเภทของสถานประกอบการ

สวุฒนา คชพลายุกต์ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มี ต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้าน บุคลิกภาพ จำแนกสถานภาพของสถานประกอบการ ได้แก่ เจ้าของกิจการหรือรัฐวิสาหกิจ และ หัวหน้าส่วนราชการ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน จำแนกตามสถานภาพของสถานประกอบการโดยรวม อยู่ในระดับมาก เจ้าของกิจการหรือรัฐวิสาหกิจ และหัวหน้าส่วนราชการ มีความพึงพอใจด้าน บุคลิกภาพเป็นอันดับแรก ในทำนองเดียวกัน จรรย์ ชัยทิพย์ (2545: 18) ได้ศึกษาการจัดการ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา และผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานประกอบการของภาครัฐและเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูฝึกในสถานประกอบการของภาครัฐ และเอกชน ทั้ง 5 ด้าน คือด้านการวัดผล การเรียน การจัดฝึกงาน การพัฒนาบุคลากร การร่วมมือกับสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ยุคลธร เขตพงษ์ (2546: 13-15) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานตามแนวความคิดของสถานประกอบการ: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร แบ่งประเภท ของสถานประกอบการเป็นสถานประกอบการของเอกชน รัฐวิสาหกิจ และรัฐบาล และผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งสถานภาพออกเป็น ตำแหน่งในหน่วยงาน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการแต่ละประเภทจะประสบปัญหาจากการที่สถานศึกษาส่งนักเรียนเข้าฝึกงานดังนี้ สถานประกอบการไม่สามารถประสานงาน กับสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนออกฝึกงาน, ไม่ทราบจุดมุ่งหมายของการฝึกงานตามหลักสูตร อย่างแท้จริง, ไม่มีตำแหน่งและงานที่เหมาะสมให้กับนักศึกษาฝึกงาน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ พบว่าผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของสถานประกอบการ เป็น สถานประกอบการของเอกชน รัฐวิสาหกิจ และรัฐบาล หรือ สถานประกอบการเจ้าของกิจการหรือ รัฐวิสาหกิจ และหัวหน้าส่วนราชการ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้อง กับสถานภาพของสถานประกอบการ เป็น 2 กลุ่ม คือ สถานประกอบการของเอกชน สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

6.2 ระดับการศึกษา

เพ็ญแข จันทรแจ่ม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษา และสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่างอุตสาหกรรม (ปวช.) หลักสูตร กรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง พัฒนาส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ อายุและหน้าที่ ความรับผิดชอบ ระดับการศึกษาประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาด้านระบบการบริหารงาน ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริ จันทรบำรุง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ ของผู้บริหารในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม และเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครู โดยได้จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา พบว่าการมีบทบาท และหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความร่วมมือกับสถานประกอบการ ใน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรา แก้วสูง (2542: 24) ศึกษา ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผล และการบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และเจ้าของหรือครูฝึกในสถานประกอบการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ และระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ พบกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการและครูฝึก และได้จำแนกสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็น ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้อง กับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

6.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

มงคล วงศ์อนุ (2544: 111) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเชิงเหิน พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้างาน และผู้ประกอบการ ที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีโดยรวมและรายด้านมีปัญหาในระดับปานกลาง และจากการศึกษางานวิจัยของ เสรี มีสุข (2544: 20) การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาของ ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จุดมุ่งหมาย การวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาด้านอาชีวศึกษาของผู้บริหารสถานประกอบการ ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยาที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารที่แตกต่างกันและ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการศึกษา เจตคติต่อระบบราชการกับความต้องการ มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของผู้บริหารสถานประกอบการ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการดำเนินงาน ตามหน้าที่ของสถานศึกษา ด้านการเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา และด้านการดำเนินการของสถานศึกษา ตามการจัดหน่วยงานของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ ในการบริหาร ที่แตกต่างกันมีความต้องการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาร์ดีและโซฟี (Hardy & Sophie. 1995: 15) ศึกษาความไม่ต่อเนื่องในการจัดการอาชีวศึกษา แบบร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถานศึกษาและ สถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า การทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการได้รับความรู้ และทักษะจากสถานประกอบการเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับ ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานประกอบการที่จะประสบผลสำเร็จ ในการดำเนินงานได้แก่ ประสบการณ์ ในการทำงานของผู้บริหาร

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ การจำแนกสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและนำมาใช้ได้แก่ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานประกอบการในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อรทัย จันทรสถาพร (2535: บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียน ประเภทวิชาคหกรรม โดยความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับสถานประกอบการ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิชาการ รูปแบบการฝึกงาน ความจำเป็นในการฝึกงาน และการวางแผนการฝึกงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 27 คน ผลการศึกษาพบว่าคณะวิชาควรเป็นผู้สรรหากรรมการบริหารจัดการฝึกงานมาจากผู้ประกอบการ อาจารย์นิเทศต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี ได้รับการอบรม การรายงานผลการนิเทศได้จากผลการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างวิทยากรพี่เลี้ยง คณะวิชา และสถานประกอบการต้องจัดการปฐมนิเทศ และฝึกปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาก่อนออกฝึกงาน นอกจากนี้การประสานงานกับสถานประกอบการ ต้องคำนึงถึงหลักการบริหารของสถานประกอบการ มีอุปกรณ์เครื่องใช้เพียงพอ เน้นความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับการประกอบอาชีพ การติดตามผลและประเมินผลต้องมีการสัมมนาร่วมกันของอาจารย์ นักศึกษา ทั้งก่อนฝึกงาน ระหว่างฝึกงาน และหลังฝึกงาน

หลักการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาต้องก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกงานไว้อย่างชัดเจน กำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ กำหนดระยะเวลาหรือช่วงของการประเมินผลอย่างแน่นอน เช่น สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือเดือนละ 1 ครั้ง กำหนดวิธีการประเมินที่เหมาะสม ถูกต้อง แม่นยำ เช่น การนิเทศการฝึกงาน การสัมภาษณ์นักศึกษาหลังจากการฝึกงาน การเขียนรายงานการฝึกงานการทำสมุดบันทึกงาน การกำหนดตัวผู้ประเมินไว้ล่วงหน้า โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ

วิลาวรรณ รพีพิศล (2538: 163-165) ได้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างหลักสูตรวิชาที่เปิดสอนเป็นไปตามความต้องการของสังคมส่วนใหญ่ การจัดการฝึกภาคปฏิบัติ ไม่สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกงาน ลักษณะงานส่วนใหญ่ ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา วางแผนเตรียมการฝึกงาน นักศึกษาเป็นผู้ติดต่อและรายงานตัวฝึกงานด้วยตนเอง สถานศึกษาไม่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการประชุมประสานงานระหว่างการฝึกงานและหลังฝึกงาน

การประเมินผลการฝึกงานไม่ได้กำหนดเกณฑ์และประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สิ่งที่ผู้บริหารและอาจารย์นิเทศเห็นว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ กำหนดนโยบายและขั้นตอนการจัดการฝึกงานให้ชัดเจนควรจัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกงาน จัดงบประมาณดำเนินงาน แจ้งให้นักศึกษาทราบผลการปฏิบัติงาน และทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน

จันทิมา แก้วสูง (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เจ้าของหรือครูฝึกของสถานประกอบการ และนักศึกษาในระบบทวิภาคี ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จิระพันธ์ สิทธิเขตการ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอน จำนวน 5 ด้าน คือ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ชมแข พงษ์เจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานตามระเบียบของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญจังหวัดนนทบุรี ในด้านการแต่งกาย ความประพฤติ และการลงโทษ จำแนกตามอาชีพ ระดับ การศึกษา เขตที่อยู่อาศัย เชื้อชาติและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับลูก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมของโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน มีการเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนจัดขึ้นเกือบทุกครั้ง ส่วนกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นผู้ปกครอง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผู้ปกครองนักเรียนไม่เห็นด้วยกับนักเรียน ที่มีพฤติกรรมด้านการแต่งกาย และด้านความประพฤติที่ผิดจากระเบียบของโรงเรียน และเห็นด้วย ที่โรงเรียนลงโทษนักเรียนตามระเบียบของโรงเรียน

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย เชื้อชาติและความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองกับลูก มีส่วนร่วมและความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชลวัฒน์ ศิริวาจา (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด กรมอาชีวศึกษา พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการระดมทรัพยากร เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ พบว่า ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานในกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีว มีความเห็นแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดม ทรัพยากร ส่วนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่าง

สนอง อินทพันธ์ (2542: 88-94) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและความต้องการ เกี่ยวกับลักษณะของหัวหน้างานอาชีวศึกษาและผู้ควบคุมการฝึกในโครงการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับผู้สถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยกลุ่มตัวอย่าง ฝ่ายสถานศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิค 16 แห่ง คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 64 คน และฝ่าย สถานประกอบการที่อยู่ในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือผู้จัดการฝ่ายบุคคล/ฝ่ายผลิต และผู้ควบคุมการฝึกอบรมจำนวน 402 คน โดยใช้แบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น 0.90 สถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที่ได้จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสถานศึกษากับสถานประกอบการเกี่ยวกับสภาพและความต้องการเกี่ยวกับ คุณสมบัติของหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และผู้ควบคุมการฝึกในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกัน

นพพร ถิ่นไทรงาม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดฝึกทักษะวิชาชีพในรายวิชาปฏิบัติตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดฝึกทักษะวิชาชีพในรายวิชาปฏิบัติตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยได้ศึกษาวิจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและสถานที่ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านการประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 12 คน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ผู้จัดการฝ่ายผลิต ผู้ประสานงาน ครูฝึกในหน่วยงานวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาอาหาร จำนวน 32 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 37 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมบริการระดับ 5 ดาว 56 คน รวม 137 คน ผลการวิจัยพบว่า การร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดฝึกทักษะวิชาชีพในรายวิชาปฏิบัติ ตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์ จำเป็นต้องมีผู้แทนจากสถานศึกษาและ สถานประกอบการเข้ามามี ส่วนร่วมในการยกร่างหลักสูตร และพัฒนาทักษะวิชาชีพพร้อมกัน ผู้ประกอบการ ในระดับผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสถานประกอบการ ควรได้รับการเชิญเป็นกรรมการจากสถาบันการศึกษาในการจัดฝึกทักษะ งบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการฝึกทักษะวิชาชีพควรจำแนกความรับผิดชอบให้ชัดเจนระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และควรดำเนินการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างเพียงพอตามความเหมาะสมในการฝึกทักษะ และให้อาจารย์ได้ฝึกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในสถานประกอบการก่อน เรื่องโครงการ และด้านติดตามประเมินผลการฝึกทักษะควรกำหนดเกณฑ์ประเมินเป็นแบบผ่านและไม่ผ่าน ควรให้อาจารย์ประเมินด้านวิชาการ ผู้บริหาร ครูฝึก ในสถานประกอบการประเมินทักษะในการปฏิบัติงาน

ชินภัทร ภูมิรัตน (2543: 7) จัดทำรายงานการวิจัย เพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พบว่า หลักการที่สำคัญในการปฏิรูปการอาชีวศึกษา คือ ต้องจัดอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมของประเทศโดยต้องมีการวางระบบเพื่อให้มีเอกภาพในด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน จัดฝึกอบรมอย่างกว้างขวาง มีการปรับปรุงคุณภาพการอาชีวศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้ง หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาครูอาจารย์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้การเรียนในสายวิชาชีพสายเทคโนโลยี อย่างจริงจังให้มีความเท่าเทียมกับการเรียนในสายวิชาการโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายวิชาชีพ สายเทคโนโลยีสามารถเรียนถึงระดับปริญญา การเปิดโอกาสเช่นนี้ นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนในสายวิชาชีพมีเส้นทางอาชีพที่สดใสมากยิ่งขึ้น ยังสามารถลดความสูญเปล่าโดยผู้เรียนไม่ต้องกลับไปเรียนในสายวิชาการ และประการสุดท้ายจะต้องมีระบบการบริหารที่คล่องตัวโดยส่งเสริมให้สถาบันการอาชีวศึกษาระดับปริญญาสร้างความเป็นเลิศในสายวิชาชีพและสามารถพัฒนาสถาบัน

ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีเสรีภาพทางด้านวิชาการ และมีอิสระทางการบริหารที่ตรวจสอบผลได้ด้วย ผลงานเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา

สวส์ดี อุดมโกชน (2543: 63-65) ได้จัดทำรายงานการวิจัยเอกสาร การปฏิรูป การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์ แห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาวิชาชีพ และการฝึกอบรมวิชาชีพของสหรัฐอเมริกาเกิดจากการ ใช้นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในการพัฒนาชาติ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกลของผู้นำ การใช้ กระบวนการศึกษา และการวิจัยตลอดจนผลการวิจัยเป็นข้อมูลข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจ และ การแก้ปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดนโยบาย และการวางแผนงานโครงการต่างๆ ความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของสหรัฐอเมริกา ได้ยกระดับ สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีสมรรถนะและศักยภาพสูงในการชี้นำ สามารถแก้ปัญหาในด้านอาชีพแก่ชุมชนได้เพราะเป็นสถาบันนิติบุคคลมีอิสระ และอำนาจทั้งด้าน การบริหารจัดการวิชาการ การให้บริการวิชาชีพหลากหลายแก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าเพราะทำหน้าที่เป็นสถานศึกษา ศูนย์ฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาอาชีพ ของชุมชน ล้วนเป็นยุทธศาสตร์ที่สร้างประสิทธิภาพแก่องค์กร ยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างมาตรฐานทักษะและมาตรฐานอาชีพระดับชาติสู่ระดับสากลเพื่อให้แรงงานของชาติ ได้มาตรฐาน เป็นยุทธศาสตร์ที่สร้างความสำเร็จแก่การพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาอย่างยิ่ง

เสรี มีสุข (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้าน อาชีวศึกษาของ ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของผู้บริหารสถานประกอบการใน จังหวัด พระนครศรีอยุธยาที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารที่แตกต่างกันและ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการศึกษา เจตคติต่อระบบราชการกับความต้องการ มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของผู้บริหารสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารสถานประกอบการจำนวน 274 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ผลรวม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผู้บริหาร สถานประกอบการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาโดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้านเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการดำเนินงานตาม หน้าที่ของสถานศึกษา ด้านการเป็น คณะกรรมการที่ปรึกษา และด้านการดำเนินการของสถานศึกษา ตามการจัดหน่วยงานของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการบริหาร ที่แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน 3. เจตคติต่อการศึกษาและเจตคติต่อระบบราชการมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับ ค่อนข้างต่ำกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ของผู้บริหาร สถานประกอบการทั้ง 3 ด้าน

จรัญ ชัยทิพย์ (2545: 20) ได้ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค นครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ศึกษาสภาพการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เทคนิคนครศรีธรรมราชจำแนกตามหน่วยงาน และเพื่อศึกษาปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราชจำแนกตามหน่วยงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู ที่ทำหน้าที่สอนวิชาชีพอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 90 คน และครูฝึกผู้ควบคุมการฝึกของสถานประกอบการ ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช จำนวน 80 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครู อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัย เทคนิคนครศรีธรรมราชทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการจัดฝึกอาชีพ 2) ด้านการนิเทศ และการพัฒนาบุคลากรการสอน 3) ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน และในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านประชาสัมพันธ์

ชาตรี รัตนวงศ์ (อมรา ใจบำรุง. 2545: 27; อ้างอิงจาก ชาตรี รัตนวงศ์. 2525. หน้า 129 -133) ศึกษาการประเมินการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม พบว่า การที่นักศึกษาออกฝึกงานไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้สถานประกอบการไม่สามารถ มอบหมายงาน ที่ต้องทำต่อเนื่องกันให้ได้ โดยเฉพาะงานที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน ดังนั้น จึงเกิดความลำบาก ในการมอบหมายงานให้ทำ สถานประกอบการมีความเห็นว่า นักศึกษาควรออกฝึกงานให้ติดต่อกัน และนักศึกษาที่ได้รับการฝึกงานในสถานประกอบการแล้ว ส่วนมากมักจะไม่กลับไปทำงาน ในสถานประกอบการเดิม เมื่อเรียนสำเร็จ เป็นสาเหตุให้สถานประกอบการเกิดความเบื่อหน่าย ในการ ที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงาน ซึ่งอาจมีผลทำให้การฝึกงานของนักศึกษาไม่ได้รับผลอย่างเต็มที่

จิราพร ตั้งสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต บรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต บรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง และ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษา จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง จำนวน 90 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง อยู่ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วม

ในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา อาชีพ และระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เพ็ญแข จันทร์แจ่ม (2546: 59-62) ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)หลักสูตรกรมอาชีวศึกษา จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) หลักสูตรกรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริม การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คืออาจารย์นิเทศ อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษา กับผู้ประสานงาน ครูฝึก ในสถานประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 280 คน ผลการวิจัยด้านคุณสมบัติของอาจารย์ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นเรื่องคุณสมบัติของอาจารย์โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากคืออาจารย์ควรมีคุณวุฒิการศึกษาสายอาชีพช่างอุตสาหกรรมในระดับ ปริญญาตรี รู้จักเสริมสร้างควมมีคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ ด้านคุณสมบัติของนักเรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการมีความคิดเห็น โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากคือนักเรียนควรมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและสถานประกอบการ สามารถอุทิศเวลาให้กับการเรียนรู้ได้ ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ หลักสูตรควรมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากคือ ควรมีการดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินผล สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษาและสถานประกอบการควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลร่วมกัน

สิริกาญจน์ ปรีชาหาญ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษา กับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในสถาบันอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการก่อนการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน การประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรในสถานประกอบการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า

5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า(t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประเมินผล การเรียน และการฝึกอาชีพ ด้านการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน ด้านการสัมมนาการดำเนินงานการฝึกอาชีพ และด้านการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษากับสถานประกอบการ ต่อความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาพรวมและรายด้าน

3. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษากับบุคลากรในสถานประกอบการ เป็นรายข้อพบว่า

3.1 ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงานพบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนข้ออื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน การจัดเตรียมงบประมาณในการจัดประชุมสัมมนา ครูผู้สอน ครูฝึก อาจารย์นิเทศก์ ทั้งในสถานศึกษา สถานประกอบการ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประทุม วิเชียรรัตน์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารวิทยาลัยสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า(t-test) พบว่า สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพการปฏิบัติการเรียนรู้ อยู่ในระดับค่อนข้างดี และข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ การกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิบัติการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ ควรให้มีหน่วยงานกลาง เป็นผู้กำหนดนโยบายทิศทาง การผลิตยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเต็มความสามารถ และเรียนได้ถึงปริญญาตรีในสายปฏิบัติการ

ธนาชัย ภูมาตร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3 ด้าน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบสอบถามแบบมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการที่มีธุรกิจต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

วีระยุทธ สุตสมบูรณ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีสภาพ การจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป โดยภาพรวม และทุกองค์ประกอบมีสภาพ การจัดการอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างประเภทกัน มีสภาพการจัดการอาชีวศึกษา ในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวัฒนา คชพลายุกต์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และเปรียบเทียบความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านบุคลิกภาพ โดยจำแนกตามสถานภาพของสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าของกิจการหรือผู้จัดการหรือหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งใช้วิธีการ สุ่มแบบเจาะจง ส่วนหัวหน้าฝ่ายบุคคล และหัวหน้างานหรือผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกงาน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 248 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหน่วยงานของรัฐบาลมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะ และด้านความรู้ตามลำดับ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านความรู้ และด้านทักษะตามลำดับ หน่วยงานเอกชนมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านทักษะ และด้านความรู้ตามลำดับ 2. ความพึงพอใจของ

สถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านมีความแตกต่าง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และแต่ละด้านระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริ จันบำรุง. (2549). ได้ศึกษาบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม และเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา การอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคีและตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 67 คน และครู 70 คน ผลการวิจัยพบว่าบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ(ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

นิพนธ์ เชาวลิตรตระกูล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาในรูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบของการดำเนินงาน ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 250 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ พบว่ามีข้อขยายการดำเนินงาน 8 ด้าน คือ ด้านกระบวนการจัดนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ด้านโครงการฝึกงานในสถานประกอบการ ด้านการจัดตลาดนัดแรงงาน ด้านการฝึกอบรมวิชาชีพบุคลากรภายในวิทยาลัย ด้านการจัดสัมมนา

ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัย ด้านการศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และด้านการวางแผนและการประเมินผลความร่วมมือ ซึ่งขอบข่ายงานทั้ง 8 ด้าน ดังกล่าว พบว่า วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์มีการปฏิบัติมากที่สุดทุกด้าน แนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ สรุปได้แนวทางที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้ ด้านกระบวนการจัดนักเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ด้านการจัดการเรียนการสอน แบบทวิภาคี ด้านโครงการฝึกงานในสถานประกอบการวิทยาลัย ด้านการจัดตลาดนัดแรงงาน ด้านการฝึกอบรมวิชาชีพบุคลากรภายใน ด้านการจัดสัมมนาความร่วมมือกับสถานประกอบการ มาร่วมเป็นกรรมการด้วย ด้านการศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ตามลำดับ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสัน (Johnson.1987: 3621-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องกิจกรรมการสอนเพื่อสร้างภาวะผู้นำนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในชนบทโดยการรับรู้และการเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมเพื่อสร้างภาวะผู้นำ ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาย้อนหลัง 8 ปี และการคาดคะเนส่วนมากเห็นว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรม ควรมีการพัฒนาบุคคล พัฒนาหลักสูตรวิธีการสอนและตารางการจัดกิจกรรมในปี 1984-1985 (ช่วง 8 ปีต่อไป) ผู้บริหารต้องการให้ครูมีการวัดผลให้เป็นมาตรฐานและมีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ และผู้บริหารส่วนมากต้องการเปลี่ยนแปลงการวัดผลประเมินผลนักเรียนปี 1984-1985 มีความแตกต่างกันของการวัดผลแบบเดิม การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน

คราฟ (Craft.1988: 1633-A) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ที่จะทำให้อัตนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายคือ ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างระดับทัศนคติกับระบบโรงเรียนแต่ละสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมในกิจการของโรงเรียน

จอยส์ (สุดาพร สวนจิตต์. 2544: 65; อ้างอิงจาก Joyce. 1992 : 5) ได้ศึกษาเหตุผลที่ผู้ปกครองเลือกโรงเรียนประถมศึกษาของ 2 รัฐ โดยผู้ปกครอง 2 กลุ่มของโรงเรียนสแตนเบนวิลล์ (Stenbenville Public School) ในรัฐโอไฮโอ (Ohio) และโรงเรียนเซนต์ปอล (St.paul School) ในรัฐมินเนโซตา (Minnesota) สรุปความเห็นของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนที่คล้ายคลึงกันมา 8 ข้อ คือ 1) คุณภาพของครู 2) ระเบียบของโรงเรียน 3) วินัยของโรงเรียน 4)หลักสูตรพิเศษ 5) จริยธรรมของครู 6) การประเมินความสามารถของครู 7) ความรับผิดชอบของโรงเรียน 8)มีแนวการสอนหลากหลาย ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ รายได้ครอบครัว และพื้นฐาน ทางคุณธรรม ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน มี 8 ข้อเช่นกัน คือ เป็นระบบ

กระจายอำนาจ มีอิสระแบบเอกชน ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามต้องการ มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอิทธิพลต่อการแข่งขันสูง มีความสัมพันธ์ชุมชนดี มีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ผู้วิจัยยังสรุปถึงเหตุผลอื่น ๆ เช่น บุคลากรของโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งในสาขาวิชา อาคารสถานที่ที่ดึงดูดความสนใจของผู้ปกครองได้มาก สภาพบรรยากาศที่ดี การเดินทางสะดวก และชื่อเสียงของโรงเรียน

สตีเฟน (รัชนี ทำเลดี. 2544: 64; อ้างอิงจาก Stephen. 1992 : 3794-A) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มลรัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารบางคนไม่มีส่วนร่วมในฐานะผู้นำทางการเรียนการสอน และได้ยอมรับบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรธุรกิจในการบริหารโรงเรียน ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกำหนดเป็นแผนงานระยะยาว ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับตำแหน่ง และความสนใจของบุคลากร นอกจากนี้ยังเห็นว่าสถาบันพัฒนาบุคลากรภายนอกจัดบริการในราคาแพง ขณะที่การจัดบริการภายในหน่วยงานการศึกษา มีราคาถูกกว่า ประหยัดเวลาแต่ขาดผู้มีประสบการณ์ และผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษาผู้บริหารเห็นด้วยกับโครงการที่ใช้เวลาและงบประมาณในการดำเนินงานน้อย เนื่องจากเห็นว่าตนเองมีภาระงานมากพออยู่แล้วการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฟอสเตอร์ (จักรกฤษณ์ แยมสรวล. 2545: 46; อ้างอิงจาก Foster. 1993: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประเภทของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง : ผลต่ออัตราการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง กับโรงเรียน ผลวิจัยระบุว่า ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียน หรือเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาที่ปรึกษาของโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองประเภทนี้จะมีผลต่อนักเรียนในทางอ้อม และผู้ปกครองประเภทที่สอง เป็นประเภทที่ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยการช่วยนักเรียนทำการบ้าน หรือช่วยทำโครงการให้กับนักเรียน

บาร์นส์ (Bernes. 1995 : 3152-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียนพบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติ ผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาครั้งนี้ได้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน - อัฟริกันมีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนของลูก ๆ ของตน ซึ่งบ่งชี้ว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน - อัฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษาและเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

โฮชิน (จิราพร ตั้งสุวรรณ. 2546: 46; อ้างอิง Houchin. 1988 : 393-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนและการใช้โปรแกรมการศึกษาสำหรับคนด้อยสติปัญญา ในสถาบันงานวิจัยนี้เป็นบทบาทของบุคลากรดูแลโดยตรงและผลของงานต่อความพึงพอใจในงานความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการให้รายละเอียดงาน และบทบาทของบุคลากรดูแลโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับพวกเขาในการพัฒนาการออกแบบ การนำไปใช้และการปรับปรุงติดตามผลโปรแกรม

การศึกษาอบรมพิเศษสำหรับผู้ด้อยสติปัญญา จะช่วยปรับปรุงความพึงพอใจในงานของผู้ทำการดูแล โดยตรงกับรวบรวมข้อมูลโดยคำนึงถึงผลต่อผู้หน้างานการดูแลโดยตรงของฝ่ายบริหารของสถาบัน สำหรับคนที่ด้อยสติปัญญา มีการดัดแปลงรายละเอียดของงานและหน้าที่ของผู้ทำการดูแลในฝ่าย เพื่อให้ข้อมูลโดยตรงด้านกระบวนการตัดสินใจเพื่อพัฒนาออกแบบและการปรับเปลี่ยนโปรแกรม ที่บริการจัดไว้ให้ การวิจัยนี้ศึกษาการตอบสนองเชิงพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ทำงานของผู้นำทางการดูแลโดยตรงต่อบทบาทใหม่ของพวกเขา มีการประเมินผลประเด็นเชิงทัศนคติผ่านทาง คำตอบจากผู้ทำงานการดูแลโดยตรงคำถามการเปลี่ยนแปลงในอดีต โดยคำนึงถึงความรู้สึกต่อการ เปลี่ยนแปลงและผลต่อความพึงพอใจในงาน นอกจากนี้ยังประเมินประเด็นเชิงพฤติกรรม ผ่านการ ประเมินผลข้อมูลที่เก็บไว้ จากการทดสอบก่อนและหลัง 7 เดือน หลังการเปลี่ยนแปลงผล ที่เหมือน การเสนอแนะและการแสดงนัยที่สำคัญ สำหรับโปรแกรมที่สนองต่อคนที่ด้อยสติปัญญา ผลการวิจัยแสดง ให้เห็นว่าผู้ทำงานการดูแลโดยตรงมีความสงสัยเกี่ยวกับความสามารถในการมีส่วนร่วมในบทบาท ใหม่ ถึงแม้ว่าจะยินดีมีส่วนร่วม ในกระบวนการที่ปล่อยให้เขาควบคุมสภาพแวดล้อมในการทำงาน บางครั้งสถานการณ์นี้ถูก โกล่เกลี่ยด้วยปฏิกิริยาที่ได้รับจากผู้ร่วมงานวิชาชีพและที่ปรึกษาสถาบัน

จากงานวิจัยที่ศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การจัดการศึกษานั้น สถานประกอบการ ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง มีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาในชุมชน ของตัวเอง ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้ปกครอง ผู้ประกอบการเห็นคุณค่าของการศึกษาและเห็นว่าสถานศึกษา จำเป็น ต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วยความพึงพอใจ บทบาทและความคิดเห็น ว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติกับระบบสถานศึกษาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผู้ปกครอง หรือผู้ประกอบการยังมีความแตกต่างกัน สถานศึกษาต้องคำนึงว่าจัดอย่างไร และถ้าสถานศึกษาสามารถจัดการได้ตรงความต้องการของผู้ปกครองหรือผู้ประกอบการ การเข้ามา มีส่วนร่วมก็จะมากขึ้นโดยเฉพาะ ในปัจจุบันการปฏิรูปสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนา ปรับเปลี่ยนทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นบริบททั่วไป จัดสภาพแวดล้อม กระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครู การบริหารและการจัดการต้องมุ่งเน้นที่การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ เพราะการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มิใช่แค่ครูผู้เดียวที่จะพัฒนาได้ พ่อ แม่ ครอบครัว และบุคคลใกล้ชิดย่อมทราบวิธีการพัฒนาและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริม จุดเด่นที่มีเพื่อจะได้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ฮาร์ดีและโซฟี (Hardy & Sophie. 1995: 15) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความไม่ต่อเนื่อง ในการจัดการอาชีวศึกษา แบบร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า การทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กันโดยสถานศึกษาจะต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการได้ความรู้ และทักษะ จากสถานประกอบการ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ คนส่วนมาก ยังไม่เข้าใจการศึกษาระบบนี้ รวมถึงทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างรัฐบาล สถานศึกษา และสถานประกอบการ ปัจจัยที่ทำให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเป็นไปได้ว่า

เมื่อมีการศึกษาระบบนี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำงานของแต่ละหน่วยงาน จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานและแสวงผลประโยชน์ ประสิทธิภาพที่จะได้รับการจากการฝึกงานเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือควรให้บุคลากรในแต่ละหน่วยงานได้รับเทคนิคความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อช่วยให้การศึกษาระบบนี้ประสบความสำเร็จ เออร์เบ (Erbe. 1996: 2819) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มคุณค่า การยกระดับของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การพัฒนาอาชีพผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการเรียนรู้จากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วม เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษาได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวกับการทำงาน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากจะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานแล้ว ยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้นักศึกษากลุ่มปกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จของการเข้าทำงานหรือประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่านักศึกษากลุ่มปกติ

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปฏิรูป 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระบบการอาชีวศึกษาระบบการเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนและร่วมดำเนินการของสถานศึกษากับสถานประกอบการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากการเรียนรู้ในสถานประกอบการและทำให้สถานศึกษาดำเนินการบรรลุตามจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการอาชีวศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ 2 ประเภท คือสถานประกอบการของเอกชน รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ สถานประกอบการละ 1 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ สถานประกอบการของเอกชน 90 แห่ง จำนวนผู้บริหาร 90 คน สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ 40 แห่ง จำนวนผู้บริหาร 40 คน รวมทั้งสิ้นสถานประกอบการ 130 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานประกอบการ 130 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถานประกอบการละ 1 คน เป็นผู้บริหารสถานประกอบการ โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie;& Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการจำนวน 97 แห่ง

2.2 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วน แล้วสุ่มแบบง่าย ได้ผู้บริหารสถานประกอบการของเอกชน 67 คน จากสถานประกอบการเอกชนจำนวน 67 แห่ง และผู้บริหารสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ 30 คน จากสถานประกอบการของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจจำนวน 30 แห่ง รวมทั้งสิ้นได้สถานประกอบการจำนวน 97 แห่ง เป็นผู้บริหารสถานประกอบการจำนวน 97 คน

ตาราง 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

ประเภทของสถานประกอบการ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน(แห่ง)	จำนวน(คน)	จำนวน(แห่ง)	จำนวน(คน)
เอกชน	90	90	67	67
รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	40	40	30	30
รวม	130	130	97	97

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของ สุมาลี พรหมภักย์ (2542: 118-134) ชนิตา ชื่นวัด (2549: 137-142) และ เพ็ญแข จันทร์แจ่ม(2546: 150-159) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท มี 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญญาปฏิรูปการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี หลักการแนวคิด ตำรา บทความต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญญาปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร
2. นำข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ มากำหนดเป็นนิยามศัพท์และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และตัวแปรที่กำหนด
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ พร้อมตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข สำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหาตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษา และการเขียนข้อความในแบบสอบถามให้มีความสอดคล้อง ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ได้รับคำแนะนำ แล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป
5. แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารสถานประกอบการในเขตอำเภอหัวหิน จำนวน 30 คน ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยจากผู้บริหารสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอหัวหินและใกล้เคียง มีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานประกอบการเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวและแจกแบบสอบถามเจ้าของกิจการหรือผู้จัดการสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง และนัดหมายมารับคืน
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 97.94

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาใส่รหัส (Coding) และให้คะแนน แล้วบันทึกในแบบบันทึกสำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดย ให้คะแนนแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิบัติการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ปรัชญาปฏิบัติการ 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวมทุกด้าน เสนอตารางประกอบความเรียง

1.3 แปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปรัชญาปฏิบัติการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถิติ t-test กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม และ ใช้สถิติ One Way ANOVA กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร โดยใช้ค่าเฉลี่ย

3.2 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ โดยใช้สถิติ t-test

3.3 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ One Way ANOVA กรณีมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' 's test)

3.4 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติ One Way ANOVA กรณีมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' 's test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วง ปฏิเสธสมมติฐานกลาง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติพื้นฐาน (จำนวนและร้อยละ) จำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปรัชญาจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปรัชญาจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม จำนวน 97 ชุด ผลการสำรวจปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและมีลักษณะที่สมบูรณ์สามารถใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 95 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.94 จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติพื้นฐาน (จำนวนและร้อยละ) จำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทของสถานประกอบการ		
สถานประกอบการของเอกชน	66	69.5
สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	29	30.5
รวม	95	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	19	20.0
ปริญญาตรี	53	55.8
สูงกว่าปริญญาตรี	23	24.2
รวม	95	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	24	25.3
ระหว่าง 5-10 ปี	35	36.8
มากกว่า 10 ปี	36	37.9
รวม	95	100.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 และผู้บริหารสถานประกอบการของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคือระหว่าง 5 -10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ
ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษาวิทยาลัย
การอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ระบบการอาชีวศึกษา	3.72	.64	มาก
การเรียนรู้	3.79	.63	มาก
การบริหารจัดการ	3.62	.69	มาก
ครูและบุคลากร	3.67	.86	มาก
การเงินและทรัพยากร	3.68	.77	มาก
รวม	3.70	.66	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการ
ในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การเรียนรู้
($\bar{X}=3.79$, S.D.=.63) รองลงมา คือ ระบบการอาชีวศึกษา ($\bar{X}=3.72$, S.D.=.64) การเงินและ
ทรัพยากร ($\bar{X}=3.68$, S.D.=.77) ครูและบุคลากร ($\bar{X}=3.67$, S.D.=.86 และการบริหารจัดการ
($\bar{X}=3.62$, S.D.=.69) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการ
ในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายใน การจัดการฝึกงานในสถานประกอบการ	3.85	.69	มาก
2. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา วางแผน เตรียมการฝึกงานให้กับผู้เรียน	4.03	.99	มาก
3. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกเพื่อให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์จากการฝึกงานอย่างเต็มศักยภาพ	3.97	.63	มาก
4. สถานประกอบการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการฝึกงานของ ผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา	4.00	.83	มาก
5. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาใน การฝึกงานในสถานประกอบการ	3.32	.81	ปานกลาง
6. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้เรียน เข้าฝึกงานในสถานประกอบการ	3.45	1.20	ปานกลาง
7. สถานประกอบการติดต่อรับผู้เรียนเข้าฝึกงานกับสถานศึกษา โดยตรง	3.67	1.17	มาก
8. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางใน การเทียบโอนประสบการณ์ของผู้เรียนที่ฝึกงานใน สถานประกอบการ	3.50	.85	มาก
9. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการ เทียบโอนประสบการณ์โดยมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากร ในสถานประกอบการ	3.58	.77	มาก
10. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการฝึกงาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เชื่อมโยงกับสาขาวิชาชีพ ของผู้เรียน	3.94	.89	มาก
11. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการ อาชีวศึกษาของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เป็นการศึกษา แบบต่อเนื่อง	3.37	.82	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูป การอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วม พัฒนาระบบการ อาชีวศึกษา ของสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.90	.95	มาก
รวม	3.72	.64	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D.= .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}=3.32$, S.D.= .81) ข้อ 6 ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}=3.45$, S.D.= 1.20) และข้อ 11 ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เป็นการศึกษาแบบต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.37$, S.D.= .82) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูป การอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วม กำหนดแผน การเรียนรู้ภาคทฤษฎีในสถานศึกษา	3.65	1.00	มาก
2. สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผน การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนองความต้องการแรงงาน	3.66	1.04	มาก
3. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.56	.83	มาก
4. ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการใช้สื่อ เพื่อ การเรียนรู้ในขณะฝึกงาน	3.90	.90	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิรูป การอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ผู้บริหารสถานประกอบ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนฝึกงาน ครูผู้สอน ใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.76	.98	มาก
6. ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการนำข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน	3.88	.89	มาก
7. สถานประกอบการจัดให้มีการประเมินผลนักเรียนฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ปฏิบัติงาน	3.78	.82	มาก
8. สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ ประเมินผลการฝึกงาน	3.87	.92	มาก
9. สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลความสามารถพื้นฐานการใช้เทคโนโลยี	3.87	.82	มาก
10. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการ ฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ	3.98	.81	มาก
รวม	3.79	.63	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการ
ในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานประกอบการร่วมประชุมกับสถานศึกษา ก่อนส่งผู้เรียนออกฝึกงาน	3.32	.86	ปานกลาง
2. สถานประกอบการมีการประสานงานกับสถานศึกษาในการ พัฒนาการฝึกงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	3.70	.92	มาก
3. ผู้บริหารสถานประกอบการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการ ฝึกงานในสถานประกอบการร่วมกันกับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.64	.89	มาก
4. ผู้บริหารสถานประกอบการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการ จัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.60	.97	มาก
5. ผู้บริหารสถานประกอบการได้สนับสนุนครูฝึกในสถาน ประกอบการมาให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกงานที่เป็น ประโยชน์กับผู้เรียน	3.47	.79	ปานกลาง
6. สถานประกอบการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับสถานศึกษาอื่นและส่วนกลาง	3.80	.91	มาก
7. สถานประกอบการมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศ การบริหารและการบริการร่วมกับสถานศึกษา	3.70	.96	มาก
8. สถานประกอบการ และสถานศึกษา ร่วมกันศึกษาปัญหา การดำเนินงานเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงาน	3.77	.94	มาก
9. สถานประกอบการสนับสนุนการวิจัยตลาดแรงงาน และ อาชีพเพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา	3.46	.88	ปานกลาง
10. สถานประกอบการมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ใน กระบวนการผลิต และการบริการได้อย่างเป็นรูปธรรม	3.80	1.02	มาก
รวม	3.62	.69	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1. ผู้บริหารสถานประกอบการร่วมประชุมกับสถานศึกษาก่อนส่งผู้เรียนออกฝึกงาน ข้อ 5 ผู้บริหารสถานประกอบการได้สนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการมาให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกงานที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = .79) และข้อ 9 สถานประกอบการสนับสนุนการวิจัยตลาดแรงงาน และอาชีพเพื่อสนับสนุนการพัฒนา นโยบาย แผนงานโครงการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .88) และที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านครูและบุคลากร โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป การอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมพัฒนามาตรฐานครู ในสถานศึกษาและในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง	3.56	1.01	มาก
2. ผู้บริหารสถานประกอบการส่งเสริมให้ครูได้ฝึกปฏิบัติงาน จริงด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการ	3.70	1.01	มาก
3. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการจัด ฝึกอบรมพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ	3.32	.95	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมฝึกอบรมเทคนิค การถ่ายทอดความรู้ให้กับครูฝึกอย่างต่อเนื่อง	3.73	1.08	มาก
5. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการ รับรองวิทยฐานะครูฝึกในสถานประกอบการ	3.62	1.02	มาก
6. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะการสอนกับสถานศึกษา	3.86	1.09	มาก
7. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาด้านวิชาชีพ	3.63	.78	มาก
8. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและ บุคลากรของสถานศึกษา	3.82	1.21	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยกับสถานศึกษา	3.55	.91	มาก
10. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยให้กับครูฝึก	3.91	1.16	มาก
รวม	3.67	.86	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านครูและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67, S.D. = .86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ดังนี้ ข้อ 3 ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการจัดฝึกอบรมพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 3.32, S.D. = .95)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงินและทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา ด้านการเงินและทรัพยากร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานประกอบการมีการวางแผนการใช้งบประมาณการฝึกงานร่วมกับสถานศึกษา	3.52	.95	มาก
2. ผู้บริหารสถานประกอบการวางแผนการจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถานประกอบการ	3.82	1.07	มาก
3. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมพิจารณาในการสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยในกับสถานศึกษา	3.68	1.05	มาก
4. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้อาคารสถานที่ร่วมกันกับสถานศึกษา	3.75	1.14	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมสำรวจความพร้อม ด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการฝึกงานของผู้เรียน	3.86	.88	มาก
6. ผู้บริหารสถานประกอบการได้ให้การสนับสนุนเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารแก่สถานศึกษาเพื่อใช้ในการประสานงาน	3.61	.97	มาก
7. ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรเช่น เครื่องจักร ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับ สถานประกอบการ	3.69	.88	มาก
8. สถานประกอบการให้การสนับสนุนงบประมาณการฝึกงาน ของนักเรียนฝึกงาน	3.63	1.02	มาก
9. สถานประกอบการสนับสนุนสวัสดิการแก่นักเรียนฝึกงาน ตามความเหมาะสม	3.71	.73	มาก
10. ผู้บริหารสถานประกอบการจัดสวัสดิการและบริการที่พัก ให้แก่ผู้เรียน	3.50	1.02	มาก
รวม	3.68	.77	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาชีวิต การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงินและทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.= .77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	ประเภทของสถานประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	t
1. ระบบการอาชีวศึกษา	เอกชน	3.63	.58	.024 *
	รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.79	.90	
2. การเรียนรู้	เอกชน	3.74	.61	.278
	รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.87	.80	
3. การบริหารจัดการ	เอกชน	3.55	.61	.013 *
	รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.74	.86	
4. ครูและบุคลากร	เอกชน	3.65	.84	.530
	รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.66	1.00	
5. การเงินและทรัพยากร	เอกชน	3.63	.71	.058
	รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.68	1.00	
รวมทุกด้าน		3.66	.69	.039 *

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมด้านระบบการอาชีวศึกษาและการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้ ครูและบุคลากร และการเงินและทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางตามแนวทางบัญญัติรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางบัญญัติรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางบัญญัติรูปการอาชีวศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ระบบการอาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.52	3.26	8.70 [*]	.01
	ภายในกลุ่ม	92	36.56	.43		
	รวม	94	46.09			
2. การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.16	3.58	10.48 [*]	.02
	ภายในกลุ่ม	92	35.73	.38		
	รวม	94	42.90			
3. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.56	4.28	10.65 [*]	.00
	ภายในกลุ่ม	92	37.58	.40		
	รวม	94	46.15			
4. ครูและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	19.37	9.68	17.23 [*]	.00
	ภายในกลุ่ม	92	55.02	.59		
	รวม	94	74.39			
5. การเงินและทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	2	12.82	6.41	13.58 [*]	.01
	ภายในกลุ่ม	92	48.50	.52		
	รวม	94	61.329			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.439	5.220	15.170 [*]	.00
	ภายในกลุ่ม	92	35.158	.382		
	รวม	94	45.597			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) ดังปรากฏในตาราง 10 -14

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถาน ประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบ การอาชีวศึกษา ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา

ระบบการอาชีวศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาดรี	ปริญญาดรี	สูงกว่าปริญญาดรี
		3.32	3.69	4.09
ต่ำกว่าปริญญาดรี	3.32	-	.37	.77*
ปริญญาดรี	3.69	-	-	.39*
สูงกว่าปริญญาดรี	4.09	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาดรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษา สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาดรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาดรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาดรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเรียนรู้ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา

การเรียนรู้	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.37	3.77	4.19
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.37	-	.40*	.82*
ปริญญาตรี	3.77	-	-	.42*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.19	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารจัดการ	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.14	3.61	4.05
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.14	-	.47*	.90*
ปริญญาตรี	3.61	-	-	.43*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.05	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านครูและบุคลากร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา

ครูและบุคลากร	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.01	3.61	4.35
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.01	-	.59 [*]	1.34 [*]
ปริญญาตรี	3.61	-	-	.74 [*]
สูงกว่าปริญญาตรี	4.35	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากรสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากรสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงิน และทรัพยากร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามระดับการศึกษา

การเงินและทรัพยากร	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.06	3.69	4.16
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.06	-	.63*	1.10*
ปริญญาตรี	3.69	-	-	.47*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.16	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเงินและทรัพยากร สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเงินและทรัพยากร สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ระบบการอาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.06	1.53	3.87 [*]	.02
	ภายในกลุ่ม	92	36.40	.39		
	รวม	94	39.47			
2. การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.82	.91	2.30	0.10
	ภายในกลุ่ม	92	36.34	.39		
	รวม	94	38.16			
3. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.42	1.21	2.59	.08
	ภายในกลุ่ม	92	42.95	.64		
	รวม	94	45.37			
4. ครูและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.78	1.89	2.62	.78
	ภายในกลุ่ม	92	66.41	.72		
	รวม	94	70.19			
5. การเงินและทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.82	1.91	3.35 [*]	.03
	ภายในกลุ่ม	92	52.39	.57		
	รวม	94	56.22			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.76	1.38	3.29 [*]	.04
	ภายในกลุ่ม	92	38.56	.41		
	รวม	94	41.33			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาและ การเงินและทรัพยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' 's test) ดังปรากฏในตาราง 16-17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษา ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ระบบการอาชีวศึกษา	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5 -10ปี	สูงกว่า 10 ปี
		3.44	3.90	3.72
น้อยกว่า 5 ปี	3.44	-	.46*	.28
ระหว่าง 5 -10ปี	3.90	-	-	.17
สูงกว่า 10 ปี	3.72	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้บริหารสถานประกอบการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิจะปฎิรูป การอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเงิน และทรัพยากรตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การเงินและทรัพยากร	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5 -10ปี	สูงกว่า 10 ปี
		3.51	3.94	3.53
น้อยกว่า 5 ปี	3.51	-	.43	.02
ระหว่าง 5 -10ปี	3.94	-	-	.40 [*]
สูงกว่า 10 ปี	3.53	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิจะปฎิรูปการอาชีวศึกษาด้านการเงินและทรัพยากร สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน สูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีขั้นตอน
ในการศึกษา สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและ
บุคลากร การเงินและทรัพยากร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ได้แก่ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครู
และบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา
และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประเภทของ
สถานประกอบการ แตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา
แตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทาง
ปัญจะปฏิรูป 5 ด้าน ของวิทยาลัย โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ 2 ประเภท คือ สถานประกอบการของเอกชน และรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจโดยเลือก สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วน แล้วสุ่มแบบง่าย ได้ผู้บริหารสถานประกอบการเอกชนจำนวน 67 คน และผู้บริหารสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ 30 คน รวมทั้งสิ้น เป็นผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 97 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของ สุมาลี พรหมภักย์ (2542: 118-134) ชนิตา ชื่นวัด (2549: 137-142) และเพ็ญแข จันท์แจ่ม (2546: 150-159) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิ์ท มี 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข สำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ และเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป แล้วนำเครื่องมือไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้บริหารสถานประกอบการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยจากผู้บริหารสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอหัวหินและใกล้เคียง โดยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานประกอบการเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามเจ้าของกิจการหรือผู้จัดการสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง จากนั้นนัดหมายมารับคืน โดยรับแบบสอบถามคืน

ด้วยตนเอง เก็บแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 95 ชุด จากทั้งหมด 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.94

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ t-test สถิติทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ One Way ANOVA การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูง 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา วางแผน เตรียมการฝึกงานให้กับผู้เรียน รองลงมาได้แก่ สถานประกอบการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการฝึกงานของผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากการฝึกงานอย่างเต็มศักยภาพ ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกงานในสถานประกอบการมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูง 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการใช้สื่อ เพื่อการเรียนรู้ในขณะฝึกงาน และอันดับสุดท้ายได้แก่ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการนำข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียนตามลำดับ

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษาด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานประกอบการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับสถานศึกษาอื่นและส่วนกลาง รองลงมาได้แก่ สถานประกอบการมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และการบริการได้อย่างเป็นรูปธรรม และอันดับสุดท้ายสถานประกอบการ และสถานศึกษา ร่วมกันศึกษาปัญหาการดำเนินงานเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานประกอบการร่วมประชุมกับสถานศึกษาก่อนส่งผู้เรียนออกฝึกงาน

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษาด้านครูและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยให้กับครูฝึก รองลงมา ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทักษะการสอนกับสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษาด้านการเงินและทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมสำรวจความพร้อมด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ ในการฝึกงานของผู้เรียน รองลงมาได้แก่ผู้บริหารสถานประกอบการวางแผนการจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถานประกอบการ และสถานประกอบการสนับสนุนสวัสดิการแก่นักเรียนฝึกงานตามความเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากรการเงินและทรัพยากร จำแนกตามตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผลปรากฏว่า

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีความคิดเห็นด้านระบบการอาชีวศึกษาและการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารสถานประกอบการมีความคิดเห็นในด้านการเรียนรู้ ครูและบุคลากร และการเงินและทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาและ การเงินและทรัพยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง จากผลที่ได้เช่นนี้อาจเนื่องจากเหตุผลดังนี้

1.1 ระบบการอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านระบบการอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าส่วนใหญ่จำนวน 9 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีเพียง 3 ข้อเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก การจัดนักเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้ดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการในการกำหนดแผนการฝึกงาน

ระยะเวลาในการฝึกงาน การเตรียมการฝึกงานให้กับนักเรียน และได้ประชุมหารือกับฝ่ายวิชาการ กำหนดรายวิชาที่นักเรียนต้องศึกษาในสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการเป็นผู้ประเมินผล ในรายวิชานั้นๆ ร่วมกับวิทยาลัยฯ นอกจากนี้วิทยาลัยฯ ยังได้จัดประชุมผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย รวมทั้งการกำหนดแนวทางการติดต่อสื่อสารเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่ฝึกงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ บุญช่วย (2548: บทคัดย่อ) และจากงานวิจัยของ ศิริ จันบำรุง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงาน ความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการให้ความร่วมมือด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา ชื่นวัด (2549: บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิรูปสถานศึกษา โรงเรียนวัดคลองชัน พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิรูปสถานศึกษาโรงเรียนวัดคลองชัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เหตุผลอีกประการหนึ่งผู้บริหารสถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านระบบการอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากการที่วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เปิดสอนระบบการเทียบโอนประสบการณ์ ขยายโอกาสทางการศึกษา คือ เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ในระบบ) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สะสมหน่วยกิต) สาขาเทคนิคยานยนต์ ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน อาทิ บริษัทมิซูบิชิ สาขาปราณบุรี บริษัทโตโยต้า สาขาหัวหิน สาขาปราณบุรี บริษัทเบนซ์เกียร์ดิโซคอดีชะอำ บริษัทมาสดาปราณบุรี บริษัทอิซูซุปราณบุรี เพื่อพัฒนากำลังคนในสถานประกอบการให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น ทำให้ผู้บริหารสถานประกอบการและสถานศึกษาได้ร่วมมือกันวางแผนกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547 : 58)

1.2 การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้ดำเนินการตามนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดหลักสูตรเทียบโอนประสบการณ์ พัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาหลักสูตร 3 แนวทาง กล่าวคือ 1) การจัดแผนการเรียนรู้อเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้เครื่องมือเครื่องจักรได้ตามสมรรถนะ 2) สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุการชำรุดเสียหายของอุปกรณ์ในสาขางานไปสู่การซ่อมให้สามารถใช้งานได้ปกติ 3) พัฒนาผู้เรียนให้คิดในเชิงสร้างสรรค์ สร้างงานด้วยการวิจัย สร้างนวัตกรรม ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งประดิษฐ์เพื่อใช้พัฒนางาน พัฒนาอาชีพ (พยุงค์ศักดิ์ จันทรสุรินทร์. 2546 : 12) วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้สนองนโยบายโดยดำเนินการจัดแผนการเรียนรู้อเพื่อพัฒนาผู้เรียนกล่าวคือ การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการนำนักเรียนศึกษาดูงาน และระดับชั้น ปวช.ปีที่ 3

วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลร่วมกับสถานประกอบการเอกชน สถานประกอบการของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจจำนวน 130 แห่ง จัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการโดยให้ผู้เรียนศึกษาทฤษฎี ในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 วัน ฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการสัปดาห์ละ 4 - 5 วัน เป็นเวลา 16 สัปดาห์ใน 1 ภาคเรียน จำนวน 2 ภาคเรียนต่อปี ซึ่งจากผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้สถานประกอบการและ สถานศึกษาได้ร่วมมือกันในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยของ สิริกาญจน์ ปรีชาหาญ (2546: 96) ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัด การศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิค ภาคกลาง 1 พบว่าระดับความร่วมมือในด้านการประเมินผล ด้านการเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญแข จันทร์แจ่ม (2546: บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ช่างอุตสาหกรรม (ปวช.) ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านกระบวนการเรียน การสอน ด้านการประเมินแต่ละด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของจรัญ ชัยทิพย์ (2545: 20) ศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค นครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ในทำนองเดียวกัน จันทิมา แก้วสูง (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ด้านการจัด การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เจ้าของหรือครูฝึกของสถานประกอบการ และนักศึกษาในระบบทวิภาคี พบว่าความร่วมมือ ของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 การบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทั้งใน และนอกองค์กร (Participatory Management กับ Strategic Partners และ Stakeholders) โดยสร้าง ความร่วมมือระหว่างผู้ผลิต ผู้ใช้ วิทยาลัยได้สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในเขตอำเภอ หัวหิน อำเภอปราณบุรี จำนวน 130 สถานประกอบการ ทั้งภาคเอกชนรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ โดย จัดทำข้อมูลสถานประกอบการ แยกลักษณะสถานประกอบการให้สอดคล้องกับสาขางานของผู้เรียน มี ข้อมูลผู้เรียนแยกตามสาขางานเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสร้างความร่วมมือจัดการศึกษา สถานประกอบการสามารถใช้ข้อมูลเพื่อเตรียมการวางแผนกำลังคนในองค์กร และเตรียมการ รับนักเรียนเข้าสู่สถานประกอบการ วิทยาลัยจัดตั้งศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษา ประสานงานและจัดทำ ข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีระบบไอที ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนาแสงศักดิ์ (2549: 82) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผล ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537: 178) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องส่งผลให้เกิด

ความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วมซึ่งหมายความว่า ถ้าหน่วยงานเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานก็จะเห็นความสำคัญของหน่วยงานและงานที่ได้รับมอบหมายหรือเกี่ยวข้อง และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มีความสำคัญและจำเป็นเพื่อจัดการความขัดแย้งในการพัฒนา จากงานวิจัยของ สมอง อินทพันธ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศาพความต้องการเกี่ยวกับลักษณะของหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายสถานศึกษาและสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิค 16 แห่ง พบว่าผู้อำนวยการ และผู้บริหารสถานประกอบการมีความต้องการด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา เชี่ยววิทย์การ (2540: 120) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจ ในการให้ความร่วมมือกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ทั้งเพศชาย และหญิง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา มีการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการให้ความร่วมมือกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แตกต่างกัน

1.4 ครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านครูและบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พัฒนามาตรฐานครูและผู้บริหารการอาชีวศึกษา (Vocational Education Teachers) ด้วยการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานจริงด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการเพื่อถ่ายทอดแก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2547 : 57) วิทยาลัยการอาชีววังไกลกังวล จึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้วยการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้กับสถานศึกษาทั้งประเทศในหลายโครงการ ได้แก่ ร่วมมือกับ บริษัท เอส.เอ็ม.ซี (ประเทศไทย) จำกัด อบรมการใช้ชุดฝึกอบรมนิวแมติกส์ให้กับครูสาขาวิชาไฟฟ้าและสาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ ร่วมมือกับบริษัท เอส.เอ็ม.ซี (ประเทศไทย) จำกัด, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จัดทำสื่อการเรียนรู้อบรมนิวแมติกส์ด้วยตนเอง ร่วมมือกับบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด อบรมการใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยกับการพัฒนานวัตกรรมยานยนต์ ให้กับครูสาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ ร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อบรมหลักการแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เขียนแผนธุรกิจได้ ร่วมกับธนาคารออมสิน อบรมครูสาขาพาณิชย์ เรื่องระบบการบริหารจัดการธนาคารโรงเรียน และจัดตั้งธนาคารโรงเรียนภายในวิทยาลัยฯ ร่วมกับสถานประกอบการภาคเอกชน จำนวน 90 แห่ง รัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 แห่ง จัดการศึกษาแบบบูรณาการโรงงานโรงเรียนโดยได้รับการสนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการ และจากงานวิจัยของจันทิรา แก้วสูง. (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ในด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร พบว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของนิพนธ์ เชาวลิตตระกูล (2550: 15) การศึกษารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับ วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ พบว่าผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีความร่วมมือด้านการฝึกอบรมวิชาชีพบุคลากรภายในวิทยาลัย ด้านการจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัย ด้านการศึกษา ฝึกงานในสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก

1.5 การเงินและทรัพยากร ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ด้านการเงินและทรัพยากร ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลได้สร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม สถานประกอบการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา (วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. 2549: 10) วิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการตามนโยบาย โดยสร้างความร่วมมือด้านการเงินและทรัพยากรกับ บริษัทโตโยต้ามอเตอร์แห่งประเทศไทย ดำเนินการปรับปรุงอาคารปฏิบัติงานสาขายานยนต์ ติดตั้งระบบการซ่อมบำรุงรถยนต์ ปรับปรุงห้องเรียนทฤษฎีติดตั้งโสตทัศนศึกษา รถยนต์ ใช้ในการฝึก 2 คัน เครื่องมือตรวจสอบระบบล้อ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 5 ล้านบาท บริษัท ซีพีเซเว่นอีเลฟเว่น จัดทำงบประมาณค่าตอบแทนให้นักเรียนที่เข้าฝึกงานร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ในเขตอำเภอหัวหิน และอำเภอใกล้เคียงปีละ 100 คน บริษัทเอส.เอ็ม. ซี (ประเทศไทย) จำกัด ปรับปรุงห้องปฏิบัติการนิวแมติกส์ให้เป็นระบบประหยัดพลังงานไร้มลภาวะ มอบชุดฝึกจำนวน 4 ชุด ติดตั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาในการเรียนภาคทฤษฎีรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 2 ล้านบาท เป็นต้น จากงานวิจัยของ สิริกาญจน์ ปรีชาหาญ. (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน การจัดเตรียมงบประมาณ ในการจัดประชุมสัมมนา ครูผู้สอน ครูฝึกและอาจารย์นิเทศก์ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และจากงานวิจัยของนพพร ถิ่นไทรงาม (2543: 20) ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดฝึกทักษะวิชาชีพในรายวิชาปฏิบัติ ตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสถานประกอบการ ให้ความร่วมมือด้านการร่างหลักสูตร และสนับสนุนงบประมาณ ค่าใช้จ่ายเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างเพียงพอตามความเหมาะสมในการฝึกทักษะ และให้อาจารย์ได้ฝึกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในสถานประกอบการก่อนเริ่มโครงการ และด้านติดตามประเมินผลการฝึกทักษะควรกำหนดเกณฑ์ประเมินเป็นแบบผ่านและไม่ผ่าน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ ณรงค์ ณ ลำพูน (2546: 36) กล่าวถึงหลักการปฏิรูปสถานศึกษาไว้ดังนี้ สิ่งที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรทราบเกี่ยวกับการปฏิรูปการจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีรายละเอียดการปฏิรูปที่สำคัญคือการปฏิรูปการใช้งบประมาณที่เน้นคุณภาพของงานและการใช้ประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องแนวคิดของ สมบูรณ์ สุขประเสริฐ (2545: 30-31) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มพูน

ประสบการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม มีการสนับสนุนด้านงบประมาณและ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการ จัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร จำแนกตาม ประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานประกอบการที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการของเอกชน และ สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการ อาชีวศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมด้านระบบการอาชีวศึกษาและการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้ ครูและบุคลากร และการเงินและทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสถานประกอบการของ เอกชนและสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ มีระบบการดำเนินงานภายในองค์กรที่แตกต่าง กัน ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมด้านระบบการอาชีวศึกษาและพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวลให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนากระบวนการสอบเทียบโอนความรู้ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาลัยและสถานประกอบการแตกต่างกัน หรือเหตุผลอีกประการที่ทำให้ ผู้บริหารสถานประกอบการของเอกชน และสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็น ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษาด้านระบบ การอาชีวศึกษาแตกต่างกันเนื่องจากการดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษา วิทยาลัยฯ เปิดสอน ระบบการสะสมหน่วยกิตในสาขาต่าง ๆ เช่น สาขาเทคนิคยานยนต์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น สถานประกอบการของเอกชน ด้านการบริหารจัดการเป็นอีกด้านหนึ่งที่ผู้บริหารสถานประกอบการ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา แตกต่างกันอย่างเนื่องมาจากโครงสร้างการบริหารงานของสถานประกอบการของเอกชน และ สถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจระบบการบริหารงานที่ไม่เหมือนกัน ทำให้ผู้บริหารมีส่วนร่วม การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน การพัฒนาระบบไอที การกระจายอำนาจ และการสนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีทางการศึกษา ของวิทยาลัยแตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานประกอบการของเอกชนและสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้ ครูและ บุคลากร การเงินและทรัพยากร ไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะสถานประกอบการและสถานศึกษาได้ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับผู้เรียนมีความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและ ปฏิบัติ พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเท่าเทียมกัน และให้ความสำคัญด้านการพัฒนา ครูผู้สอนและสนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน

2.2 ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน คือ

2.2.1 ระบบการอาชีวศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีการศึกษาสูง จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้มีทักษะ และนอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการสอบเทียบโอนความรู้โดยการร่วมสนับสนุนสถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกประสบการณ์ให้กับนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาลัยและสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวนุษ ทานาม (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมปฎิบัติการศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูง มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำในด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และในทำนองเดียวกัน พูนทรัพย์ สิงห์ใหม่ (2547: 43) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการการศึกษาของโรงเรียนในเขตเทศบาลนครราชสีมา พบว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฎิบัติการศึกษาแตกต่างกันด้วย

2.2.2 การเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา ด้านการเรียนรู้สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานประกอบการเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ฝึกงานในสถานประกอบการ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินผล วัดผลร่วมกับสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารสถานประกอบการยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้มีความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เรียนรู้ในสถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มามี โชติมา (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาความต้องการของ

ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการในข้อนี้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในทำนองเดียวกัน สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ (2548: 40-41) กล่าวถึงการประเมินผลผู้เรียน การประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตั้งแต่ก่อนเริ่มต้น ระหว่าง และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการ และเทคนิคที่หลากหลาย ภายใต้การดูแลของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

2.2.3 การบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการ สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานประกอบการเห็นความสำคัญของการจัดเครือข่ายสถานศึกษาโดยการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาาร่วมกัน มีการสนับสนุนด้านวิทยากรให้ความรู้แก่สถานศึกษาในการพัฒนาระบบสารสนเทศ การกระจายอำนาจ และการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537: 182 -183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลหรือคณะบุคคล เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่อง ต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมด้านกระบวนการบริหารประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

2.2.4 ครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากรสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านครูและบุคลากรสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันอาจจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู และบุคลากรไม่เหมือนกัน กล่าวคืออาจจะให้การสนับสนุนแตกต่างกัน

2.3.2 ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านระบบการอาชีวศึกษาและ การเงินและทรัพยากร แตกต่างกันกล่าวคือ

ด้านระบบการอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 5 – 10 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านระบบการอาชีวศึกษาสูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จะให้ความสำคัญและสนับสนุนเกี่ยวกับนโยบายของสถานศึกษาที่จะเพิ่มปริมาณผู้เรียนด้วยระบบเทียบโอนประสบการณ์และคุณวุฒิวิชาชีพโดยพิจารณารับนักเรียนในสาขางานที่มีความขาดแคลนทั้งในภาคอุตสาหกรรมและในท้องถิ่น เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ในระบบ) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีผู้เข้าศึกษาจำนวน 45 คน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สะสมหน่วยกิต) สาขาเทคนิคยานยนต์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญแข จันทรแจ่ม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและ สถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่างอุตสาหกรรม (ปวช.) หลักสูตรกรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง พัฒนาส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ อายุและหน้าที่ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านระบบการบริหารงาน ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกัน

การเงินและทรัพยากร ผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 5 – 10 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ด้านการเงินและทรัพยากร สูงกว่าผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า อาจจะคิดว่าควรมีการสนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากรเพิ่มขึ้นและควรใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการได้อีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ประทุม วิเชียรรัตน์ (2547: 138) กล่าวว่า การที่ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นข้อมูลของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ในการพิจารณา ปรับปรุง และพัฒนาการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการสอบเทียบโอนความรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีทางการศึกษา และการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า

2. ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล และสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง พัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

3. ตัวแปรอิสระ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ประเภทของสถานประกอบการ ซึ่งแบ่งเป็น สถานประกอบการของเอกชน และสถานประกอบการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน คือ ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการอยู่ในระดับดี มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับสถานประกอบการในเขตอำเภอหัวหิน และอำเภอใกล้เคียง ผลการวิจัยจึงไม่ครอบคลุมทั้งจังหวัด ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มจำนวนสถานประกอบการให้มากขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหลายฝ่าย อาทิ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ครูฝึก ทั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแต่ผู้บริหารสถานประกอบการ ในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา ซึ่งทุกฝ่ายเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จึงควรวิจัยผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อนำผลมาประกอบเป็นแนวทางการจัดการศึกษา

3. ควรศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปฏิจจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา เชี่ยววิทย์การ. (2540). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการให้ความร่วมมือกับการสื่อสารแบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กมล สุดประเสริฐ. (2546). รายงานผลการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรัญ ชัยทิพย์. (2545). ศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- จักรกฤษ แยมสรवल. (2545). การศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนท่ามะกาวิทยา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิรา แก้วสูง. (2542). ความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพวง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส บุญเชื้อ. (2537). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา: การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านโพหนองท่าสี่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- จิระพันธ์ สิทธิเขตการ. (2542). การปฏิรูปการเรียนการสอนในวิทยาลัยพณิชยการ เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารการอาชีวศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร ตั้งสุวรรณ. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา ชื่นวัด. (2549). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิรูปสถานศึกษาโรงเรียนวัดคลองชัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพวง เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชมเชย พงษ์เจริญ. (2542). ศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลวัฒน์ ศิริวาจา. (2542). ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารการอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2543). สรุปผลการประชุมคณะกรรมการสภานาชาติดั้งที่ 2 เรื่อง เทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ณรงค์ ณ ลำพูน. (2546). การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทองใบ สุขาริ. (2543). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทัศนาศวศักดิ์. (2539). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้น ช่างอุตสาหกรรมอาชีวศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2542). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. เอกสารคำสอนวิชา บห 623 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ภาควิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนาชัย ภูมาต. (2547). ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภัทร เจริญดี. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภูมิ บุญยโสภณ. (2542). การบริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. นนทบุรี: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- นพพร ถิ่นไทรงาม. (2545). รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดฝึกทักษะวิชาชีพในรายวิชาปฏิบัติตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2547). กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- นิพนธ์ เขาวลิตตระกูล. (2550). การศึกษารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับ วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์. ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์.
- ประทุม วิเชียรรัตน์. (2547). ประสิทธิภาพการปฏิบัติการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ วสี. (2544). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษาที่พาประเทศพ้นวิกฤต. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- ปริญชา เวสารัชช. (2545). การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ บ๊ค เซ็นเตอร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ป้องพล อติเรกสาร. (2545). แนวการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปาริชาติ สวนอักษร. (2543). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของข้าราชการครูโรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล. (2541). ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการเขตการศึกษา 9. อุดรธานี: สำนักงานพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 . กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พยุ่งศักดิ์ จันทรสุนทร. (2546). หลักการ ทฤษฎี และนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พีระพงษ์ ประดิษฐ์ธรรม. (2543). การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- พูนทรัพย์ สิงห์ใหม่. (2547). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในเขตเทศบาลนครราชสีมา. สารนิพนธ์. กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข จันทน์แจ่ม (2546). ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีต่อปัจจัยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีช่วงอุตสาหกรรมระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรกรมอาชีวศึกษา สารนิพนธ์. กศ.ม.(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2542). หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- มามี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวนุช ทานาม. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสอนภาษาจีน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนี้ ทำเลดี. (2544). การพัฒนาสถานศึกษาด้านอาคารสถานที่ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ศรีอำน. (2550). สอศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ 2550. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชัย ตันศิริ. (2543). การสร้างวิสัยทัศน์ครูสู่การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมายเรื่องง่ายที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารวิจัย. 18(3): 8-11.
- วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล. (2549). แผนปฏิบัติการประจำปี 2549. ประจวบคีรีขันธ์: ฝ่ายวางแผนและพัฒนา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). การบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- วิลาวรรณ รพีพิศล. (2538). การวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงาน ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วีระยุทธ สุดสมบูรณ์. (2548). สภาพการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางปัญจะปฏิรูป ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ. (2550). นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศิริ จันบำรุง. (2549). การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ(ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนาศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยรรยง อุทธา. (2546). ศึกษาการรับรู้การปฏิรูปการศึกษาในกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจอมพระจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สนอง อินทพันธ์. (2542). ศึกษาสภาพและความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้างานอาชีวศึกษาและผู้ควบคุมการฝึกงานในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร ไชยะ. (2539). การอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. (2548). การศึกษาบรรยากาศกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบูรณ์ สุขประเสริฐ. (2545). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สวัสดี้ อุดมโกชน. (2543). *การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหรัฐอเมริกา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2546). *หลักการ ทฤษฎี และนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2547). *รายงานการประเมินผลการปฏิรูปการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545, 4 พฤศจิกายน). *สายตรง สปศ. ปัญจะปฏิรูป: แนวทางการปฏิรูปของกระทรวงศึกษาธิการ*. มติชน. หน้า 20.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2548). *การเทียบโอนประสบการณ์ทางผ่านสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: ร้าไทยเพรส จำกัด.
- สิริกาญจน์ ปรีชาหาญ. (2546). *ศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดาพร สอนจิตต์. (2544). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังคมชนบทราชบุรีตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดารัตน์ วัฒนพฤกษา. (2546). *บทบาทของครูใหญ่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร พานิชกุล. (2530). *คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีวศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์.
- สุวิทย์ บุญช่วย. (2548). *ผู้นำการสร้างวัฒนธรรมองค์กร*. ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์นันท์. (2548). *การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

- สุวัฒนา คชพลายุกต์. (2548). ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- เสรี มีสุข (2544). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอาชีวศึกษาของ ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา. ในการประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 65
- . (2545). การศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น: เอกสารประกอบการเสวนาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนงค์ พัฒนาจักร. (2545). การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยม่วงจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- อมรา ใจบำรุง. (2545). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานของโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรทัย จันทรสถาพร (2535) ศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียน ประเภทวิชา คหกรรมศาสตร์ โดยความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- อุดม เหลืองสด. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคุณภาพของนักเรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านเก่าวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bernes, Rhoda Ann. (1995, April). African American Parents Involvement in Their Children's Schooling. *Dissertation Abstracts International*. 34(11) : 3152-A.

- Cohen, John M; & Uphoff, Noman. T. (1977). *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation*. USA: Cornell University.
- Craft, Rickie Clinton. (1988, May). Community Attitudes Toward Education and Levels of Participation in School Affairs, *Dissertation Abstracts International*.34(11) : 1321-A.
- Erbe, Candace Sue. (1996, October). *Enhancing the Benefits of Cooperative Education through Structured Learning Experiences (Career Development)*, *Dissertation Abstracts International*. 57(7) : 2891 ; (DAO CD-ROM AAC9700339).
- Giachino, Joseph W. and Gallington, Ralph O.(1987) *Course Construction in Industrial Art Vocational and technology Education*. Chicago: American Technical Society.
- Good, Cater V. (1997). *Dictionary of Educational*. New York : McGraw Hill.
- Hard, Mercelle ; Sophie,Grossmann. (1995). *Incoherence in the Collaboration between Government, School and Workplace: cooperative Education in Quebec*. Denver: Paper Presented at Annual Meeting of International Vocational Education and Training Association.
- Johnson, Douglas Michael. (1987, March). *Instruction Leadership Activities of Nonurban Eiementary Principals : Self-perceived Changes and Effects Since Mandated Compliance with the Educational of all Handicapped children Act* (94-142). *Dissertation Abstracts International*. 47(9): 3261-A.
- Krejcie, Robert V.; & and Morgan, Daryle W, (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Zymelman, Manuel. (1976). *The Economic Evaluation of Vocational Training Programs*. London: Johns Hopkins University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตาม
แนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นประเภทของสถานประกอบการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิบัติการอาชีวศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้ การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ 2 ประเภท คือสถานประกอบการของเอกชน และรัฐบาลกับรัฐวิสาหกิจ

ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบทุกตอนและทุกข้อ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นความลับและจะไม่มีการเผยแพร่ต่อท่านแต่ประการใด

นางยุวณิตย์ ศรีศิลป์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษาตาม
แนวทางปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง
ประสบการณ์การทำงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. ประเภทของสถานประกอบการ

- ☐ สถานประกอบการของเอกชน
☐ สถานประกอบการรัฐบาลกับรัฐวิสาหกิจ

2. ระดับการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ ระหว่าง 5 -10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการในการจัดการศึกษา
ตามแนวทางปฎิจะปฎิรูปการอาชีวศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการอาชีวศึกษา การเรียนรู้
การบริหารจัดการ ครูและบุคลากร การเงินและทรัพยากร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลัง
ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติในการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานประกอบการใน
การจัดการศึกษาตามแนวทางปฎิจะปฎิรูปการอาชีวศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปฎิจะปฎิรูปการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	1.ระบบการอาชีวศึกษา					
1	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ในการจัดการฝึกงานในสถานประกอบการ					
2	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา วางแผน เตรียมการฝึกงานให้กับผู้เรียน					
3	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึก เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากการฝึกงานอย่างเต็ม ศักยภาพ					
4	สถานประกอบการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการฝึกงานของ ผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา					
5	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลา ในการฝึกงานในสถานประกอบการ					
6	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการคัดเลือก ผู้เรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ					
7	สถานประกอบการติดต่อรับผู้เรียนเข้าฝึกงานกับสถานศึกษา โดยตรง					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง ในการเทียบโอนประสบการณ์ของผู้เรียนที่ฝึกงานในสถาน ประกอบการ					
9	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการ เทียบโอนประสบการณ์โดยมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากร ในสถานประกอบการ					
10	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการ ฝึกงาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เชื่อมโยงกับสาขาวิชาชีพ ของ ผู้เรียน					
11	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการ อาชีวศึกษาของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เป็นการศึกษา แบบต่อเนื่อง					
12	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วม พัฒนาระบบการ อาชีวศึกษา ของสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
	2.การเรียนรู้					
1	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วม กำหนดแผนการเรียนรู้ ภาคทฤษฎีในสถานศึกษา					
2	สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการ เรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนองความต้องการแรงงาน					
3	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง					
4	ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการใช้สื่อ เพื่อการเรียนรู้ ในขณะฝึกงาน					
5	ผู้บริหารสถานประกอบการ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนฝึกงาน ครูผู้สอน ในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง					
6	ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการนำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน					
7	สถานประกอบการจัดให้มีการประเมินผลนักเรียนฝึกงาน ด้าน ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ปฏิบัติงาน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
8	สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ ประเมินผลการฝึกงาน					
9	สถานประกอบการและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลความสามารถพื้นฐานการใช้เทคโนโลยี					
10	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการ ฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ					
	3.การบริหารจัดการ					
1	ผู้บริหารสถานประกอบการร่วมประชุมกับสถานศึกษาก่อนส่ง ผู้เรียนออกฝึกงาน					
2	สถานประกอบการมีการประสานงานกับสถานศึกษาในการ พัฒนาการฝึกงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด					
3	ผู้บริหารสถานประกอบการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการฝึกงาน ในสถานประกอบการร่วมกันกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
4	ผู้บริหารสถานประกอบการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการ จัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
5	ผู้บริหารสถานประกอบการได้สนับสนุนครูฝึกในสถาน ประกอบการมาให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกงานที่เป็นประโยชน์ กับผู้เรียน					
6	สถานประกอบการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อ เชื่อมโยงข้อมูลกับสถานศึกษาอื่นและส่วนกลาง					
7	สถานประกอบการมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศ การบริหารและการบริการร่วมกับสถานศึกษา					
8	สถานประกอบการ และสถานศึกษา ร่วมกันศึกษาปัญหา การดำเนินงานเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงาน					
9	สถานประกอบการสนับสนุนการวิจัยตลาดแรงงาน และอาชีพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบาย แผนงานโครงการผลิต กำลังคนอาชีวศึกษา					
10	สถานประกอบการมีการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และการ บริการได้อย่างเป็นรูปธรรม					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	4.ครูและบุคลากร					
1	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมพัฒนามาตรฐานครูใน สถานศึกษาและในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง					
2	ผู้บริหารสถานประกอบการส่งเสริมให้ครูได้ฝึกปฏิบัติงานจริง ด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการ					
3	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมดำเนินการจัดฝึกอบรม พัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ					
4	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมฝึกอบรมเทคนิคการ ถ่ายทอดความรู้ให้กับครูฝึกอย่างต่อเนื่อง					
5	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการ รับรองวิทยฐานะครูฝึกในสถานประกอบการ					
6	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทักษะ การสอนกับสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาด้านวิชาชีพ					
8	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและ บุคลากรของสถานศึกษา					
9	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยกับสถานศึกษา					
10	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมส่งเสริมการใช้สื่อการ สอนที่ทันสมัยให้กับครูฝึก					
	5. การเงินและทรัพยากร					
1	ผู้บริหารสถานประกอบการมีการวางแผนการใช้งบประมาณ การฝึกงานร่วมกับสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานประกอบการวางแผนการจัดหาสื่อวัสดุกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถานประกอบการ					
3	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมพิจารณาในการ สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยในกับ สถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้ อาคารสถานที่ร่วมกันกับสถานศึกษา					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทาง ปัญจะปฏิรูปการอาชีวศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานประกอบการมีส่วนร่วมสำรวจความพร้อมด้าน เครื่องมือ และอุปกรณ์ ในการฝึกงานของผู้เรียน					
6	ผู้บริหารสถานประกอบการได้ให้การสนับสนุนเทคโนโลยีด้าน การสื่อสารแก่สถานศึกษาเพื่อใช้ในการประสานงาน					
7	ผู้บริหารสถานประกอบการสนับสนุนการใช้ทรัพยากร เช่น เครื่องจักร ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ					
8	สถานประกอบการให้การสนับสนุนงบประมาณการฝึกงานของ นักเรียนฝึกงาน					
9	สถานประกอบการจัดสนับสนุนสวัสดิการแก่นักเรียนฝึกงาน ตามความเหมาะสม					
10	ผู้บริหารสถานประกอบการจัดสวัสดิการและบริการที่พักให้แก่ ผู้เรียน					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ	อาจารย์พิเศษ ภาควิชา
การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย	ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
3. ว่าที่ ร้อยตรี ดร. เจตน์ คงด้วง	รองผู้อำนวยการ
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
4. อาจารย์อโนธยา เรืองศรี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
5. ดร. รุ่งโรจน์ ศรีเหลืองสวัสดิ์	ประธานกรรมการผู้จัดการ
โรงแรมหัวหิน แกรนด์ แอน พลาซ่า

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางยุวณิตย์ ศรีศิลป์
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤศจิกายน 2500
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสงคราม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านพักครู วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดธาตุทอง
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง สาขาเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2522	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร